

VAJNORSKÉ *novinky*

1 - 2 / 2025
ročník XXXIV
—
nepredajné

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

**Vajnorský ples
oslávil 20. výročie
v duchu elegancie
a tradície**

**Základný
predpoklad
na dobrovoľného
hasiča je byť
dobrým človekom**

**Participatívny
rozpočet 2025.
Ako hlasovať?**

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu; Nové zariadenie pre seniorov postupne nabera realne kontúry	Str. 24 – 26	Fiktívny rozhovor s Robertom Williamom Setonom-Watsonom. Pred sto rokmi navštívil tento veľký priateľ Slovákov aj Vajnory
Str. 4.– 5	Územný plán je alfou a omegou výstavby; Začala sa výstavba novej elektrickej stanice v katastri Vajnory	Str. 27	Problém čiernych skládok vo vajnorských vinohradoch. Spoločný apel na ochranu prírody
Str. 6. – 8	Vajnorský ples oslávil 20. výročie v duchu elegancie a tradície	Str. 28 – 31	Via Vitis. Rok 2024 za nami, budúcnosť pred nami
Str. 9	Čo na to starosta?	Str. 32 – 33	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (26); Rozlúčili sme sa s pani Elenou Popelkovou
Str. 10	Vajnorský participatívny rozpočet 2025 Hlasovací lístok – Návrhy do Participatívneho rozpočtu 2025	Str. 34 – 35	Včelársky rok sa nikdy nekončí – rozprávanie o včelároch a včielkach (4); Pozvánka na poduete Lésola lésola, Kvjetní nědzela
Str. 11	Participatívny rozpočet 2024: Realizované projekty pre Vajnory; Ozveny Vianoc pripomenuli sviatočnú atmosféru	Str. 36 – 37	Radíme budúcim majiteľom domácich miláčikov (2) Starostlivosť o šteniatko: prvé dni v novom domove
Str. 12	Parkovanie vo Vajnoroch je často diskutovaná téma	Str. 38	Bezohľadnosť zabíja!; Divadlo GUnaGU rozosmialo a prinútilo aj zamyslieť sa
Str. 13	Harmonogram pristavenia veľkokapacitných kontajnerov a zber odpadov s obsahom nebezpečných látok	Str. 39	Spoločný školský a farský ples bol po prvý raz; Zážitky žiakov z lyžiarskeho výcviku v Zuberci; Karnevalové popoludnie v základnej škole; Korčuľovanie v Pezinku; Školáci úspešne zvládli korčuľovanie
Str. 14 – 16	Ako vyzeral originálny Večer autentického folklóru;	Str. 40 – 43	Život FK Vajnory
Str. 17	Plno zábavy a súťaž o najkrajšiu a najchutnejšiu šišku	Str. 44	Kultúrne a spoločenské podujatia v apríli 2025
Str. 18 – 19	Hovoríme s milovníkom a nadšencom ľudového umenia Františkom Grebečim: Vajnorský folklór bol pre mňa vždy prítiažlivý		
Str. 19	Výnimoční Vajnoriáci medzi nami; Vierka Slezáková Strážkyňa tradícií a majsterka ľudového umenia		
Str. 20 – 23	Najčastejšou príčinou požiarov je obyčajná ľudská nedbanlivosť; Z ulice Za humnami chceme vytvoriť moderný, zelený a pekný verejný priestor		

Dôležité kontakty

- Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
- Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
- Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
- Hasičská služba: 150, 112, Záchranná služba: 155, 112
- Mestská polícia: 159,
- Havarijná služba: 0123
- OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD MČ BRATISLAVA-VAJNORY

- Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
- Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
- e-mail: vajnory@vajnory.sk

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroodpadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

Cenník inzercie

1 strana 21 × 29,7 cm + 3 mm spadávka 440,00 € bez DPH 528,00 € s DPH	1/2 strany 18,5 × 12,5 cm 260,00 € bez DPH 312,00 € s DPH	1/4 strany 9,25 × 12,5 cm 140,00 € bez DPH 168,00 € s DPH
1/8 strany 9,25 × 6,25 cm 90,00 € bez DPH 108,00 € s DPH	1/16 strany 4,62 × 6,25 cm 60,00 € bez DPH 72,00 € s DPH	Plošný inzerát atyp. rozmerov (1 cm²) 1,40 € bez DPH 1,68 € s DPH Riadková inzercia (predám, kúpim, služby, ...) cena za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo) 0,75 € bez DPH 0,90 € s DPH

Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách.
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %

VAJNORSKÉ novinky

e-mail: redakcia@vajnory.sk
 web: www.vajnory.sk
www.vajnorstenovinky.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydavateľ: Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Uzavierka 5. 3. 2025, Vydané 14. 3. 2025, číslo 1–2/2025, ročník XXXIV. Dátum uzavierky nasledujúceho čísla 25. 4. 2025 Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Matko, Helena Paulenová Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová Tlač: KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú vplnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci, milí susedia,

všetci vnímame, čo sa deje okolo nás – otázky bezpečnosti, budúcnosti Slovenska a jeho miesta vo svete dnes rezonujú viac než kedykoľvek predtým. Žijeme časy, keď sa znova píše dejiny.

Považujem za správne, že sa o týchto témach hovorí aj v regiónoch. Na zasadnutí zastupiteľstva hlavného mesta Bratislavy sme jednohlasne prijali uznesenie, ktorým vyjadrujeme podporu demokratickým hodnotám, princípom právneho štátu a medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky vyplývajúcim z členstva v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii. Pre nás, komunálnych politikov, sú tieto hodnoty nespochybniteľné – zabezpečujú stabilitu, bezpečnosť a prosperitu nášho štátu aj mesta.

Je dôležité, aby sa o tom hovorilo aj u nás vo Vajnoroch. Geopolitické smerovanie Slovenska a Európskej únie priamo ovplyvní náš každodenný život v mestách a obciach.

Pred viac ako dvadsiatimi rokmi sme sa jasne rozhodli o našej budúcnosti. Za 21 rokov členstva Slovenska v Európskej únii sme sa mohli presvedčiť, že je to priestor, kde dokážeme najlepšie zvládať výzvy – ekonomické, bezpečnostné aj spoločenské.

Stačí sa pozrieť na Vajnory: Európska únia znamená nové triedy a učebne pre deti v našej základnej škole, moderné zariadenie pre seniorov či desiatky užitočných projektov v oblasti dopravy a životného prostredia. Len za posledných šesť rokov sme vďaka eurofondom ušetrili z nášho rozpočtu viac ako 4 milióny eur. No EÚ nie je len o financiách – nie všetko sa dá vyjadriť číslami. Je to aj o slobode a bezpečnosti – či už pri cestovaní, vzdelávaní, podnikaní alebo hľadaní práce.

Mnohé výhody dnes považujeme za samozrejmé. No stačí sa zamyslieť – chceli by sme sa ich vzdať?

Bohužiaľ, nielen na Slovensku, ale aj vo svete čoraz častejšie počuť hlasy, ktoré spochybňujú naše medzinárodné väzby a hodnoty, na ktorých stojí naša spoločnosť. Samozrejme, ani Európska únia nie je bez chýb. No namiesto hľadania dôvodov na odklon by sme ju mali vnímať ako priestor, ktorý môžeme spoluvytvárať – a najmä posilňovať spoluprácu v kľúčových oblastiach, ako je bezpečnosť.

Slovensko ako malý štát je závislé od fungujúceho medzinárodného poriadku a spolupráce medzi krajinami. Chaos a svet, v ktorom si silnejší berie, čo si zmyslí, by znamenal hrozbu pre nás všetkých. Preto

je v našom bytostnom záujme patriť do silnej, jednotnej a fungujúcej Európy. Nestačí však len vyhlásenie – rozhodujú každodenné skutky, rozhodnutia a postoje.

Ak niekto spochybňuje hodnoty, na ktorých stojí naša budúcnosť, je našou povinnosťou sa voči tomu ozvať. Nesie to so sebou zodpovednosť nielen voči nám samým a obyvateľom Bratislavy či Slovenska, ale aj voči budúcim generáciám.

Michal Vlček,
starosta

Nové zariadenie pre seniorov postupne naberá reálne kontúry

Text: redakcia **Snímka:** archív

Začiatkom januára bola podpísaná dohoda s neziskovou organizáciou Opatríme Vás n. o., ktorá bude prevádzkovať nové zariadenie pre seniorov vo Vajnoroch na ulici Pri pastierni.

Vo februári sa už miestnosti postupne zaplňovali novým nábytkom, vybavením a potrebnými pomôckami pre budúcich obyvateľov. V tom istom období sa na mieste stretli zástupcovia mestskej časti Bratislava-Vajnory so zástupcami prevádzkovateľa, aby spo-

ločne doladili praktické detaily fungovania zariadenia. Diskutovalo sa o organizačných a prevádzkových aspektoch, vrátane kuchyne, opatrovateľských miestností a ďalších nevyhnutných priestorov, aby bola zabezpečená kvalitná starostlivosť.

„Uvedomujeme si, koľko toho naši seniori počas svojho života spravili pre našu budúcnosť. Preto považujeme za svoju povinnosť vytvoriť im podmienky na dôstojnú a pokojne prežitú jeseň života,“ povedal starosta Michal Vlček.

Vybudovanie zariadenia pre seniorov patrilo medzi kľúčové ciele súčasného volebného obdobia a jeho otvorenie je dôležitým krokom k zlepšeniu kvality života seniorov.

Územný plán je alfou a omegou výstavby

Text: Ing. arch. Irena Dorotjaková

Snímka: archív

Ako by sa vám páčilo, keby si sused odvedľa postavil na svojom pozemku vežiak? Hneď na skok od vášho rodinného domu a bez vášho vedomia. Keby spustil trojzmennú výrobu, začal chovať lamy či prevádzkoval kasíno? Nič z toho na území, kde prevláda funkcia bývania, nie je možné. Samozrejme, ak sa váš dom nachádza mimo obytnej zóny, napríklad v priemyselnej zóne alebo v zóne so službami a prípustným podnikaním, v záhradkárskej osade, v ochrannom pásme alebo chránenom krajinnom území, situácia bude s vysokou pravdepodobnosťou odlišná. Všetko má svoje pravidlá a proporčný rámec na to, čo, kde, za akých podmienok a v akom rozsahu možno v meste postaviť. Určuje to územný plán ako podklad na usmerňovanie investičnej činnosti.

Územný plán je výsledkom procesu nazvaného územné plánovanie. Ide o zásadný dokument, prostredníctvom ktorého si mestá organizujú územia, ich priestorové usporiadanie, funkčné využitie pozemkov a usmerňujú rôzne činnosti. Je to spôsob ako regulujú, koordinujú a plánujú výstavbu. Tento dokument je alfou a omegou pre proporčný a harmonický rozvoj miest a obcí, pre zosúladenie rôznych záujmov a ambícií rôznorodých aktérov výstavby. Na jednej strane územný plán umožňuje harmonicky využívať a rozvíjať územie, no na druhej strane ho chráni pred nevhodnými stavebnými zásahmi.

PRE OBČANOV NEMUSÍ BYŤ ÚZEMNÝ PLÁN „ŠPANIELSKOU DEDINOU“

Pre mnohých ľudí môže byť územný plán vzdialenou a nepochopiteľnou témou, ale tento dokument sa týka každého občana. Najviac si to uvedomí vtedy, ak chce sám stavať alebo keď sa nejaká výstavba dotkne jeho domova a súkromia, jeho pozemkov, záujmov alebo sa mu premietne do každodenného

ho života. Ak by aj stavať nechcel, môže sa informovať sám na stránkach mesta pod kategóriu: Územný plán mesta a jeho zmeny a doplnky.

Najpodstatnejšími informáciami sú: v akom území sa predmetný pozemok nachádza (obytné územie, územie výroby, územie občianskej vybavenosti a i.), aké sú v ňom podmienky funkčného využitia plôch, či je v pamiatkovej zóne, chránenej krajinnnej oblasti alebo či sa nenachádza v ochrannom pásme sietí. Dôležité je aj zistiť si, aké spôsoby využitia funkčných plôch sú prípustné alebo neprípustné. Takže, ak ide o územie pre priemyselnú výrobu, kde nie je prípustné bývanie, je ilúziou, že tam niekedy niekto postaví rodinný dom a bude legálne bývať. Druhou cestou, ktorú môže každý občan využiť pri získavaní informácií z územného plánu, je požiadať o územnoplánovacia informácia, cez ktorú sa dozvie, aké sú rozvojové záujmy mesta. Tvorba územného plánu odráža aktuálne potreby súčasného mesta, no kladie dôraz na ochranu a tvorbu krajiny, zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt, starostlivosť o životné prostredie a zodpovedné využívanie zdrojov, ale aj na dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry. Vo všeobecnosti je úlohou územného plánu zosúladiť rozvojo-

vé záujmy územného plánu, aj keď to nemusí vždy znamenať istotu, že uspeje v každom prípade. Dôležité je, že taká možnosť tu je. Územný plán zabezpečuje totiž demokratický rozvoj celého územia mesta s ohľadom na všeobecné potreby a verejný záujem.

KOMPLEXNÝ DOKUMENT NA UDRŽATEĽNÝ ÚZEMNÝ ROZVOJ

Kvalitné harmonické a vyvážené životné prostredie v meste možno dosiahnuť súvislým komplexným zabezpečovaním rozvoja, riešením činností a povoľovaním výstavby v území, aby sa uspokojili potreby súčasnej generácie a neznižovala kvalita života a zdravia budúcich generácií nielen v meste, ale aj v okolitej krajine. Územný plán je komplexný mnoho vrstevnatý dokument, ktorý si mestá a obce zabezpečujú na dlhé obdobie. Každá obec má povinnosť ho pravidelne aktualizovať, prehodnocovať, revidovať a dopĺňať. Treba však sledovať situáciu v prostredí a aktuálny vývoj. Na to slúžia aktualizácie územného plánu, zmeny a doplnky, územné plány menších častí/zón a v primeranom období aj nové územné plány.

Územný plán schvaľuje mestské zastupiteľstvo a je záväzný pre všetkých občanov, ktorí chcú stavať alebo nejakou činnosťou za-

siahnuť do územia. Súčasný Územný plán hlavného mesta Bratislavy je platný od 31. mája 2007, odvtedy bol doplnený ôsmimi zmenami a doplnkami. V priebehu posledných rokov bolo potrebné jeho zosúladiť s ďalšími dokumentmi, ako napr. Územným plánom Bratislavského samosprávneho kraja. Územný plán koexistuje s ďalšími strategickými dokumentmi, ako napr. Územný generel dopravy, Adaptačné opatrenia na zmenu klímy, Manuál verejných priestorov, viac o tom si možno pozrieť na stránkach mesta v kategórii Strategické dokumenty. Nadradeným dokumentom územného plánu je Konceptcia územného rozvoja regiónu a Konceptcia územného rozvoja Slovenska, ktorá sa v súčasnosti vytvára.

ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY A ZLOŽITÁ NEMECKÁ DOLINA

Podklad na podrobnejší, dôslednejší a premyslenejší rozvoj územia môže zabezpečiť územný plán zóny. Vo Vajnoroch je niekoľko území, ktoré by mohli byť vhodnými kandidátmi na spracovanie územného plánu zóny, čím by sa podporil rozvoj mestskej časti. Jedným z území je Nemecká dolina. Je to však beh na dlhú trať, v území chýba kostrová infraštruktúra. Podkladom na spracovanie územného plánu zóny je urbanistická štúdia zóny, ktorá koncepcie vyrieši, kde budú umiestnené jednotlivé stavebné objekty, rodinné domy, inžinierske siete, ako vodovod,

kanalizácia, dažďová kanalizácia, elektrické vedenia, trafostanice, plynové zariadenia, telekomunikačné rozvody, verejné osvetlenie, miestne cesty, cesty pre MHD, chodníky, cyklochodníky, parkovacie státi. Takáto štúdia zadefinuje uličnú a stavebnú čiaru v jednotlivých uliciach pre objekty, vyčlení pozemky na občiansku vybavenosť a služby (obchod, ambulancia, školské a sociálne zariadenie), ale aj pozemky na verejnú zeleň, ihriská a športoviská. Urbanistická štúdia nie je však jediná možnosť na spracovanie podkladu, možnosťou je aj získanie územného rozhodnutia.

Ďalšími územnoplánovacími podkladmi, ktoré sa povinne využívajú, ak boli spracované, sú dokumentácia ochrany prírody a krajiny, mapa povodňového ohrozenia, projekt pozemkových úprav, zásady ochrany pamiatkového územia, aj odvetvové koncepcie. Proces je zložitý, ale pri spoluúčasti, aktívnej pozitívnej angažovanosti občanov a spolupráci všetkých aktérov by mohol trvať asi desaťročie. Faktom je, že kým sa nevypracuje a neschváli územný plán zóny, cesta k výstavbe v Nemeckej doline je zatiaľ zarúbaná. Navyše, ak by išlo aj o iné lokality, situácia má spoločného menovateľa. Mestská časť Bratislava-Vajnory nevládni v lokalite žiadne pozemky a nedisponuje finančnými zdrojmi na pokrytie nákladov na projekt ani na realizáciu dopravnej a technickej infraštruktúry. Príležitosť na vypracovanie územného plánu zóny majú vlastníci pozemkov, najlepšie tí, ktorí vlastnia pozemkov viac a vedeli by územie developovať. Treba však rátať aj s tým, že z individuálnych pozemkov bude treba ubrať na prístupové cesty a vodovod, kanalizáciu plynovod a elektrinu, skrátka na technickú infraštruktúru. Dá sa preto predpokladať, že proces bude prebiehať po etapách, možno po uliciach a menšie celky sa budú postupne napájať a až potom sa vytvoria podmienky na výstavbu individuálnych stavebných objektov. Medzi úlohy územného plánovania patrí aj zlepšovanie mesta a krajiny. K tomu patrí aj proporčná urbanizácia vybraných území. Aby sa Nemecká dolina urbanizovala, treba zabezpečiť celý proces a v tomto smere mestská časť považuje za dôležité prihliadať na Nemeckú dolinu ako na celok. Len tak bude kvalitne urbanizovaná a len tak naplní verejnú funkciu pre všetkých.

Proces je zložitý, ale pri spoluúčasti, aktívnej pozitívnej angažovanosti občanov a spolupráci všetkých aktérov by mohol trvať asi desaťročie. Faktom je, že kým sa nevypracuje a neschváli územný plán zóny, cesta k výstavbe v Nemeckej doline je zatiaľ zarúbaná. Navyše, ak by išlo aj o iné lokality, situácia má spoločného menovateľa. Mestská časť Bratislava-Vajnory nevládni v lokalite žiadne pozemky a nedisponuje finančnými zdrojmi na pokrytie nákladov na projekt ani na realizáciu dopravnej a technickej infraštruktúry. Príležitosť na vypracovanie územného plánu zóny majú vlastníci pozemkov, najlepšie tí, ktorí vlastnia pozemkov viac a vedeli by územie developovať. Treba však rátať aj s tým, že z individuálnych pozemkov bude treba ubrať na prístupové cesty a vodovod, kanalizáciu plynovod a elektrinu, skrátka na technickú infraštruktúru. Dá sa preto predpokladať, že proces bude prebiehať po etapách, možno po uliciach a menšie celky sa budú postupne napájať a až potom sa vytvoria podmienky na výstavbu individuálnych stavebných objektov. Medzi úlohy územného plánovania patrí aj zlepšovanie mesta a krajiny. K tomu patrí aj proporčná urbanizácia vybraných území. Aby sa Nemecká dolina urbanizovala, treba zabezpečiť celý proces a v tomto smere mestská časť považuje za dôležité prihliadať na Nemeckú dolinu ako na celok. Len tak bude kvalitne urbanizovaná a len tak naplní verejnú funkciu pre všetkých.

NIEČO NA ZÁVER

Donedávna zabezpečoval problematiku územného plánovania zákon č. 50/1976 Z. z. o výstavbe a územnom plánovaní, od roku 2022 je to zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní, ktorý problematiku územného plánu osvetľuje podrobnejšie. Vraj na Slovensku si nebudujeme právne povedomie, takže oplatí sa ho preštudovať. Možno aj preto, že: Ignorantia legis (iuris) neminem excusat, čo znamená Neznalosť zákona neospravedlňuje.

Začala sa výstavba novej elektrickej stanice v katastri Vajnor

Text: redakcia Snímka: archív

Obyvatelia Vajnor si určite všimli, že v priebehu februára sa začali stavebné práce na novej elektrickej stanici (Est) 400/110/22 kV Vajnory. Táto stanica, dlhodobo plánovaná, má zabezpečiť stabilné napájanie severnej časti Bratislavy v súvislosti s jej neustálym rastom a zvyšujúcimi sa energetickými nárokmi.

Projekt pozostáva z dvoch častí: **Est 400/110 kV** je v správe **Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy (SEPS)** a **Est 110/22 kV** patriaci spoločnosti **Západoslovenská distribučná (ZSD)**. Obe stanice sú navrhnuté ako bezobslužné, vybavené moderným riadiacim a informačným systémom na diaľkové ovládanie.

Rozvoj Bratislavy a jej mestských častí prináša rastúci počet odberných miest, vyššie požiadavky na rezervovanú kapacitu aj **nárast pripojení obnoviteľných zdrojov energie**. Okrem toho sa zvyšuje počet elektromobilov a hybridných vozidiel, čo vytvára tlak na rozšírenie nabíjacej infraštruktúry. Posilnenie a modernizácia elektrickej siete umožní efektívnejšie riadenie distribúcie elektriny a uľahčí pripojenie nových zdrojov.

Stavebné práce prinesú dočasné dopravné obmedzenia v okolí Jurskej cesty. Mechanizmy budú využívať novú prístupovú cestu, ktorá sa po dokončení stavby stane súčasťou plánovanej cyklotrasy Rybničná. Toto riešenie bolo prijaté na základe požiadavky mestskej časti, aby sa minimalizoval negatívny dopad výstavby na obyvateľov Vajnor a aby ťažké mechanizmy neprechádzali cez centrum.

Prosíme obyvateľov o trpezlivosť a zvýšenú opatrnosť v okolí stavby. Ďakujeme za pochopenie a spoluprácu.

Vajnorský ples oslávil 20. výročie v duchu elegancie a tradície

Text: redakcia

Snímky: redakcia

Prvý februárový víkend patril vo Vajnoroch spoločenskej udalosti roka – jubilejnému 20. reprezentáčnemu plesu mestskej časti. Dom kultúry sa stal dejiskom večera plného radosti, tanca a hudby, ktorý opäť potvrdil, že Vajnorský ples nie je len podujatie, ale silná tradícia, ktorá spája ľudí už dve desaťročia.

„Vajnorský ples je viac než len udalosť, je to tradícia, ktorá nás spája. Za dve desaťročia zažil nespočetne veľa pekných momentov a má veľa krásnych spomienok,“ uviedol starosta Michal Vlček.

Ples má za sebou bohatú históriu. Začínal v sále Poľnohospodárskeho družstva a postupne sa stal prestížnou udalosťou, ktorá dnes naplno využíva krásne priestory Domu kultúry. Práve tento rok oslavuje 10 rokov od svojej rozsiahlej rekonštrukcie, čo dodalo podujatiu ešte slávnostnejší ráz.

Počas rokov na pódiu vystúpili mnohé hudobné legendy, medzi nimi Marcela Laiferová, Eva Máziková, Ilona Csáková, Beata Dubasová, Juraj Bača, Pavol Hamel či súrodenci Hečkovci. Jubilejný ročník nebol výnimkou – o skvelú atmosféru sa postaral King Ivan Vereš s kapelou, saxofonista Rudo Goga a je-

dinečný hlas Karla Gotta v podaní Kristiána Šebeka, ktorý na ples zavítal priamo z koncertu v vypredanej O₂ Aréne.

Ples poctili svojou prítomnosťou aj významní hostia, medzi nimi starostovia Michal Drotován z Rače a Roman Lamoš z Podunajských Biskupíc, vajnorový farár Jozef Kováčik a prorektor STU Maximilián Strémy.

Veľká vďaka patrí všetkým organizátorom, generálnemu sponzorovi Silvi Production Lovestream festival a všetkým, ktorí sa podieľali na úspechu tohto podujatia. „Vajnorský ples je dôkazom toho, že naša komunita drží spolu. Spája ľudí nielen z Vajnora, ale z celého Slovenska. A práve vďaka vám všetkým je taký výnimočný – verím, že rovnako nezabudnuteľný bude aj ďalšie desaťročia!“ dodal starosta.

Reprezentatívny ples mestskej časti Bratislava - Vajnory 2025

SRDEČNE ĎAKUJEME ZA PODPORU

Čo na to starosta?

› **Dlhodobu nás trápi budova a celkovo železničná stanica vo Vajnoroch. Viem, že to nepatrí do kompetencie mesta ani mestskej časti, ale neviete nejako presvedčiť železnice, aby s tým niečo robili? Myslím hlavne bezbariérový prechod cez peróny, keby som bola mamička s kočíkom a chcela by som cestovať vlakom, neviem ako by som riešila prechod nadchodom...**

Vo Vajnoroch je viacero lokalít, ktoré mi nedajú spávať, hoci nie sú v správe našej mestskej časti. Jednou z nich je aj železničná stanica Bratislava-Vajnory a jej okolie. Symbolicky by sa dalo povedať, že železničná stanica Vajnory je veľký problém, ale zároveň veľká príležitosť. V železničnej stanici vidím obrovský potenciál – môže významným spôsobom pomôcť pri riešení dopravy vo Vajnoroch. Ak chceme dopravu v našej mestskej časti skutočne zlepšiť, musíme sa pozrieť aj na možnosti, ktoré ponúka koľajová doprava. Už teraz máme pripravený projekt, v rámci ktorého vieme vybudovať nové parkovacie miesta a v spolupráci s Dopravným podnikom Bratislava kompletno obnoviť a lepšie prepojiť otočisko autobusov so železničnou stanicou.

Veľkým problémom celej stanice je však aj bezpečný prechod – nielen na nástupištia, ale aj do rekreačnej oblasti Vajnorských jazier. Existujúci nadchod neposkytuje potrebný komfort pre mamičky s deťmi ani pre cyklistov.

Na stretnutí na Generálnom riaditeľstve Železníc Slovenskej republiky sme s vedením hovorili o tomto dlhodobom probléme. Riešením bude kompletná modernizácia koľajísk, nástupíšť a hlavne výstavba bezbariérového podchodu pod koľajiskom, na ktorom ŽSR už pracujú. Momentálne sa dokončuje fáza posudzovania vplyvov na životné prostredie, čo je nevyhnutná súčasť povoľovacieho a prípravného procesu.

Bezbariérový podchod by zabezpečil pohodlný a bezpečný prístup na nástupištia a zároveň aj k Vajnorským jazerám. Spolu s vedením ŽSR sa intenzívne snažíme zosúladiť naše plány so zámermi železníc.

Otvorili sme aj otázku technického stavu budovy železničnej stanice. Budova chátra, hoci by z nej mohla byť krásna moderná stanička v jednej z častí hlavného mesta.

Už dnes máme na mnohé časti nášho zámeru právoplatné stavebné povolenia – za ktorými sú hodiny práce a obrovské množstvo energie. Veľa práce nás ešte čaká, ale verím,

že kráčame správnou cestou pre ľudí. Držte nám palce!

› **K Vajnorom patrí aj lokalita Rybníčná. Plánuje mestská časť nejakým koncepcionejším spôsobom prístupit k riešeniu problémov obyvateľov tejto lokality?**

Táto téma je pre nás dlhodobu dôležitá, no zároveň nie je jednoduchá. Aj preto som sa nedávno stretol s najväčšími vlastníkami pozemkov a investormi v lokalite Rybníčná. Minulosť tejto oblasti priniesla mnoho nevyriešených problémov, s ktorými sa dnes musíme vysporiadať – historická priemyselná zóna, bytovky vzniknuté z ubytovní bez vyriešeného parkovania či občianskej vybavenosti, nevysporiadané pozemky a fakt, že mestská časť tu nevlastní žiadne pozemky, čo nám sťažuje hľadanie riešení.

Napriek tomu sa posúvame dopredu. Postupne riešime problémy, ktoré tu v minulosti boli, vrátane kriminality. Vieme, že nás čaká ešte dlhá cesta, a práve preto som inicioval stretnutie s vlastníkami väčších pozemkov a investormi – súčasnými aj budúcimi. Som presvedčený, že iba spoločnou koordináciou, kde mestská časť pretaví potreby obyvateľov do plánov investorov, dokážeme tejto lokalite skutočne pomôcť.

Zároveň považujem za férové hovoriť o týchto plánoch priamo s obyvateľmi. Preto budeme iniciovať spoločné stretnutie, na ktorom sa budú môcť obyvatelia otvorene pýtať a vyjadriť svoje názory – za účasti nielen mestskej časti, ale aj samotných investorov. Verím, že len transparentnou diskusiou dokážeme nájsť riešenia, ktoré budú prínosom pre všetkých.

Rybníčná má veľký potenciál stať sa vyhľadávanou lokalitou na bývanie aj podnikanie. Nachádza sa na úpäti Karpát s krásnym výhľadom, má výbornú dostupnosť k diaľnici a perspektívu rozvoja verejnej dopravy, vrátane električkovej trate. Budeme preto pokračovať v hľadaní riešení, ktoré prinesú rozvoj a lepšiu kvalitu života pre všetkých.

› **Mestská časť vo februári spoluorganizovala divadelné predstavenie divadla GUNaGU, ktoré nás veľmi zaujalo, keďže podobné podujatie doteraz v našej lokalite chýbalo. Doteraz sme boli zvyknutí skôr na folklór a iné rurálne tradície. Môžu sa občania tešiť aj na ďalšie podobné kultúrne akcie?**

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

Som veľmi rád, že sa Vám predstavenie páčilo. Nemyslím si, že Vajnory sú len o folklóre – máme tu aj množstvo iných zaujímavých podujatí, nehovoriac o letných festivaloch na Starom letisku. Samozrejme, je našou povinnosťou zachovávať aj tradície našich predkov, ktoré sú pre nás unikátne a predstavujú cennú súčasť našej kultúry. Preto by bolo chybou, keby sme sa im nevenovali.

Čo sa týka divadelného vystúpenia, o ktorom hovoríte, boli sme veľmi príjemne prekvapení záujmom o toto predstavenie a pozitívnymi ohlasmi. Tieto reakcie nás len utvrdili v tom, že by sme mali v organizovaní podobných podujatí pokračovať.

Divadelné predstavenie, o ktorom hovoríte, malo obrovský úspech, čo nás len utvrdilo v tom, že podobným podujatiam sa oplatí venovať. A pokračujeme ďalej. Už teraz sa teším na májový koncert skupiny Fragile, na letné festivaly či rôzne športové akcie. A keď už hovoríme o Starom letisku – kto by bol povedal, že práve u nás sa odohrá najväčší koncert v histórii Slovenska? AC/DC tu minulý rok roztriasli pôdu a verím, že podobné veľké podujatia ešte zažijeme!

Nezabúdame však ani na komornejšie akcie – napríklad pravidelné debaty v našej knižnici. Osobitne chcem poďakovať pani Paulenovej, ktorá sa o knižnicu s láskou stará už dlhé roky.

S kolegami sa snažíme, aby si vo Vajnoroch prišiel na svoje každý – či už milovník divadla, športu, dobrej hudby alebo hlbokých diskusií. Lebo kultúra nie je len o podujatiach – je to to, čo nás spája a robí z Dediny v meste miesto, kde sa dobre žije.

V prípade otázok kontaktujte:
starosta@vajnory.sk

Vajnorský participatívny rozpočet 2025

Text: redakcia **Ilustrácia:** archív

Participatívny rozpočet aj tento rok prebieha podľa nových pravidiel, ktoré schválilo miestne zastupiteľstvo vo všeobecne záväznom nariadení. Jeho suma vyplýva zo schváleného rozpočtu mestskej časti Bratislava-Vajnory a na tento kalendárny rok je to 3 tisíc eur.

Participatívny rozpočet je jedným z nástrojov mimovolebnej účasti obyvateľov na správe vecí verejných. Prostredníctvom tohto nástroja môžu obyvatelia obce rozhodnúť o využití určenej časti verejných finančných prostriedkov.

NAJDÔLEŽITEJŠÍMI CIEĽMI PARTICIPATÍVNEHO ROZPOČTU PRE MESTSKÚ ČASŤ BRATISLAVA-VAJNORY SÚ:

- › umožnenie čo najširšej participácie čo najväčšiemu počtu obyvateľov Vajnor
- › modernizácia a zefektívnenie samosprávy tak, aby mohla čo najflexibilnejšie reagovať na potreby a požiadavky obyvateľov obce a zároveň spolu s nimi realizovala verejné projekty,
- › transparentnosť samosprávnych orgánov, zrozumiteľnosť a sprístupnenie procesov v obci každému, kto o jej fungovanie prejaví záujem
- › realizácia projektov a zadaní, ktoré zlepšujú životné prostredie a život obyvateľov a návštevníkov

Občania mohli prostredníctvom formulára zverejneného na webe a vo Vajnorských novinkách a prostredníctvom vlastných priložených prezentácií prihlasovať projekty do 15. februára 2025. **Prihlásených bolo tentokrát osem projektov**, ktoré spĺňali náležitosti podľa všeobecne záväzného nariadenia.

Hlasovanie bude prebiehať do 30. marca 2025 do 24:00 h. Hlasovať možno elektronicky alebo v podateľni prostredníctvom hlasovacieho lístka.

› **Elektronické hlasovanie:** Hlasovanie bude prebiehať na web stránke mestskej časti. Každý občan môže dať v jednom hlasovacom cykle, svoj hlas až 3 projektom. Z jednej IP adresy sa dá hlasovať iba raz. Zmena už odoslaného a potvrdeného hlasovania nie je možná.

› **Fyzické hlasovanie:** Na miestnom úrade (podateľňa) bude umiestnená hlasovacia urna, do ktorej môžu občania osobne vkladať svoje hlasy jednotlivým projektom na pripravenom hlasovacom lístku, ktorý je uverejnený vo Vajnorských novinkách na tejto strane nižšie alebo bude k dispozícii v podateľni. Každý občan môže hlasovať iba raz a na hlasovacom lístku musí uviesť svoju adresu. Po vhodení hlasovacieho lístka do urny nie je zmena hlasovania možná.

Úspešnosť projektov sa bude hodnotiť podľa dosiahnutého počtu platných hlasov v hlasovaní. Vybraté budú tri projekty s najvyšším počtom hlasov, pokiaľ nebudú prevyšovať celkovú sumu určenú miestnym zastupiteľstvom na participatívny rozpočet.

Vyhlasenie výsledkov sa uskutoční 1. apríla 2025 a výsledky budú zverejnené na web stránke www.vajnory.sk, sociálnych sieťach a aj v najbližšom vydaní Vajnorských novínok.

Podrobnosti o všetkých projektoch vrátane prezentácii nájdete na www.vajnory.sk

HLASOVACÍ LÍSTOK

Návrhy do Participatívneho rozpočtu 2025

- 1. Strojová výsadba jarných cibuľovín
- 2. Predpolie kostola
- 3. Graffiti stena
- 4. Brúderka – dve kolesá stačia!

- 5. Masážny akupresúrny chodník
- 6. Odvod a vsakovanie vody na Kaplnke sv. Urbana vo Vajnrooch
- 7. Celoročná umelá ľadová plocha
- 8. Zelená budúcnosť

Hlasovať bude každý občan, ktorý bude mať záujem a môže využiť tri hlasy. Podrobnosti o projektoch vrátane ich prezentácii tak, ako ich pripravili autori, nájdete na web stránke www.vajnory.sk v sekcii Participatívny rozpočet.

MENO A PRIEZVISKO (vyžadované):

E-MAIL (vyžadované):

Participatívny rozpočet 2024: Realizované projekty pre Vajnory

Text a snímky: redakcia

V roku 2024 mali obyvatelia Vajnor možnosť hlasovať o štyroch projektoch v rámci participatívneho rozpočtu. Po sčítaní hlasov sa do realizácie dostali dva víťazné návrhy.

VÝSLEDKY HLASOVANIA:

- 1. Revitalizácia okolia kaplnky na križovatke Roľníckej a Rybníckej ulice** – 61,9 % hlasov. **Navrhovateľ:** Dávid Jakubáč, požadovaná suma: 2800 €
- 2. Výsadba kruhu na križovatke ulíc Dorastenecká a Rybníčná** – 23,8 % hlasov. **Navrhovateľ:** Daniel Lapšanský, požadovaná suma: 3000 € (po dohode znížená na 1200 €)
- 3. Uvítacia vstupná tabuľa do Vajnor zo smeru Chorvátsky Grob** – 7,9 % hlasov. **Navrhovateľ:** Jana Neštinová, požadovaná suma: 3000 €
- 4. Masážny akupresúrny chodník** – 6,4 % hlasov. **Navrhovateľ:** Milan Kodnár, požadovaná suma: 1000 €

REALIZOVANÉ PROJEKTY:

Na základe výsledkov hlasovania a schválenia miestnym zastupiteľstvom 2. mája 2024 sa do konca roka realizovali tieto dva projekty:

- › **Revitalizácia okolia kaplnky na Roľníckej ulici** (náklady: 2800 €)

Revitalizácia okolia kaplnky

- › Úpravu okolia kaplnky vykonali pracovníci referátu hospodárskej správy miestneho úradu a 110. zbor skautov Ohniví pelikány Vajnory.
- › Výsadbu trvaliek pri kaplnke realizovala firma ARCH-I-BALD, s. r. o. v hodnote 1857,50 €.
- › **Výsadba kruhu na križovatke ulíc Dorastenecká a Rybníčná** (náklady: 1200 €)
- › Dodanie a výsadbu trvaliek uskutočnila firma ARCH-I-BALD, s. r. o. v hodnote 988 €.
- › Na úpravu oboch lokalít bol prenájatý stroj 300.9D od spoločnosti Zeppelin SK, s. r. o. za 306 €.

Výsadba kruhu Dorastenecká

Celkové náklady na realizáciu projektov participatívneho rozpočtu v roku 2024 dosiahli 3151,50 €. V tejto sume nie sú započítané práce vykonané pracovníkmi hospodárskej správy miestneho úradu.

Správu o realizácii participatívneho rozpočtu za rok 2024 schválilo Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Vajnory na svojom zasadnutí 13. februára 2025.

Ozveny Vianoc pripomenuli sviatočnú atmosféru

Text a snímka: redakcia

V nedeľu 12. januára popoludní sa v našej mestskej časti niesli tóny vianočných kolied a spevov v podaní speváckych zborov, ktoré prilákali množstvo návštevníkov.

Farský kostol Sedembolestnej Panny Márie bol plný poslucháčov, ktorí si prišli užiť výnimočnú atmosféru podujatia Ozveny Vianoc. Toto milé podujatie zorganizovali rímskokatolícky farský úrad a miestny úrad s cieľom pripomenúť si čaro Vianoc a spoločne si vychutnať chvíle pokoja a radosti. O umelecký zážitok, koledy a spev sa postaral domáci Spevácky zbor Jána Pavla II. a hostia zo speváckeho zboru Sancta Mária zo Šamorína. Ich vystúpenia potešili všetkých prítomných a v kostole opäť zavládol vianočný duch.

Ďakujeme všetkým účinkujúcim za ich nádherné umelecké prevedenie a tiež divákovi, ktorí svojou prítomnosťou podporili túto výnimočnú udalosť.

Parkovanie vo Vajnorochoch je často diskutovaná téma

Názor poslanca a člena komisie výstavby, územného plánovania, dopravy a životného prostredia

Text: Juraj Zeman
Snímka: archív

Vo Vajnorochoch je už dlhší čas pomerne intenzívne diskutovaná téma o parkovaní na uliciach. Ide o problematiku, ktorá je vnímaná s veľkými emóciami. Mestská časť sa tejto problematike čiastočne začala venovať v roku 2023, keď zjednosmernila niektoré z ulíc (Koniarkova, Nad jazierkom, Šachorová, Široká a Zbrody), vytvoril sa tak priestor pre parkovanie na vozovke. Osobne považujem tento proces za nedokončený a veľmi slabo komunikovaný s občanmi.

Problematiku parkovania by som vo Vajnorochoch rozdelil na tri hlavné okruhy, ktoré sú navzájom prepojené:

1. Povolit' či nepovolit' parkovanie na chodníkoch
2. Vyznačit' či nevyznačit' parkovacie státi
3. Zavedenie bratislavského systému PAAS

AD. 1

V prípade ulíc patriacich priamo pod Magistrát hlavného mesta Bratislavy sa naša mestská časť odvoláva na skutočnosť, že magistrát bude vyznačovať parkovacie miesta len tam, kde bude zachovaný minimálne dvojmetrový chodník, pričom na miestach, kde je chodník užší, sa parkovacie miesta na chodníku vyznačovať nebudú. V danom prípade, považujem za podstatné, aby sa mestská časť úplne jasne vyjadrila, či bude rovnakú politiku (o minimálne dva metre širokom chodníku) uplatňovať aj na uliciach, ktoré sú v správe našej mestskej časti.

AD. 2

Za posledných niekoľko mesiacov, odkedy začala platiť novela zákona o cestnej premávke, ktorá zaviedla zákaz parkovania na

chodníkoch, sme sa presvedčili, že neriešenie tohto problému zo strany mestskej časti spôsobuje obyvateľom veľké problémy a často takmer zablokované cesty. Vyznačenie parkovacích státí či už vertikálnym alebo horizontálnym značením (alebo ich kombináciou) považujem po prijatí danej novely za esenciálnu povinnosť mestskej časti. V prípade, ak je mestská časť toho názoru, že najlepším riešením vzniknutej situácie je ponechanie ulíc bez akéhokoľvek značenia, mala by mestská časť túto skutočnosť dotknutým obyvateľom oznámiť.

Plne súhlasím s tým, čo tvrdí mestská časť, že vlastníctvo motorového vozidla je súkromným záujmom, nie verejným. Prioritne preto treba parkovať vozidlá (ak máte rodinný dom) na vlastnom pozemku a na vlastnom pozemku si vytvoriť aj potrebné plochy na parkovanie. Ulice nenafúkne a neobídeme ani technické normy, ktoré sú dané. Osobne považujem za nevyhnutné zjednosmernenie tých ulíc, kde je to možné (na stavebnej ko-

misii sme mali minimálne dva rôzne návrhy zjednosmernenia ulíc vo Vajnorochoch) a vyznačenie parkovacích státí na vozovke. Vyznačovať parkovacie státi na chodníku, ktorý je užší ako 2 metre, nie je vzhľadom na pohyb chodcov optimálne. Za príklad dávam Dorasteneckú ul. (jej jednosmernú časť), ktorú spravuje Magistrát hl. mesta Bratislavy, kde si jej obyvatelia po niekoľkých týždňoch na vyznačený stav zvykli a odvtedy na nej nevyznikajú žiadne kolízne situácie.

AD. 3

Zároveň v nadväznosti na uvedené dodávam, že aby takýto stav fungoval najefektívnejšie, považujem za rozumné, aby sa v budúcnosti vo Vajnorochoch zaviedol bratislavský systém PAAS, vďaka ktorému by bolo zaručené, že vyznačené parkovacie státi budú využívané obyvateľmi a nebudú na nich parkovať dlhodobo odstavené vozidlá, vozidlá nájomníkov, vozidlá ľudí, ktorí si odstavajú auto za účelom využitia MHD, prípadne vozidlá autoservisov.

Harmonogram pristavenia veľkokapacitných kontajnerov a zber odpadov s obsahom nebezpečných látok na 1. polrok 2025 v MČ Bratislava-Vajnory.

Zber sa uskutoční v určených dňoch a časoch v priestoroch areálu hospodárskej správy Vajnory v Alviáne, pri hokejbalovom ihrisku.

Kontajnery budú pristavené v piatok. Pre obyvateľov sú prístupné v piatok od 14.00 do 18.00, v sobotu od 8.00 do 16.00

JAR 2025

- › **11. týždeň:** 14. 3. – 15. 3. 2 ks Alviáno areál HS
- › **15. týždeň:** 11. 4. – 12. 4. 1 ks Vajnorské jazerá
- › **17. týždeň:** 25. 4. – 26. 4. 1 ks bytovky na Rybníchej ulici č. 61 (oproti BEZke)

DO KONTAJNERU SA SMIE UKLADAŤ IBA VEĽKOOBJEMOVÝ ODPAD SPÁLITEĽNÝ V SPAĽOVNI.

- › **Zákaz ukladania** stavebného odpadu, biologicky rozložiteľného odpadu, nespáliteľného veľkoobjemového odpadu a odpadu s obsahom nebezpečných látok, ako sú farby, lepidlá, oleje, chemikálie, elektrospotrebiče.
- › **Veľkorozmerný nábytok** pre zmenšenie zaberaného priestoru kontajnera, prosím, rozbite na menšie časti.
- › **Po naplnení kapacity kontajnerov ďalší odpad neprijímame.**
- › **Na uloženie odpadu využívajte zberné dvory OLO** na Ivánskej ceste a Pri šajbách, prípadne OLO Taxi.
- › **Rešpektujte pokyny obsluhy.**

Zber odpadov s obsahom nebezpečných látok 3. 5. v čase od 10:30 do 12:30 Alviáno areál HS

ZBER KOMUNÁLNYCH ODPADOV Z DOMÁCNOSTÍ S OBSAHOM NEBEZPEČNÝCH LÁTOK pre občanov Bratislavy – fyzické osoby nepodnikateľov uskutoční Magistrát hl. mesta SR Bratislavy za súčinnosti mestskej časti a spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu a.s.

Na mieste bude pristavené vozidlo, pri ktorom budú pracovníci spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu, s.r.o. preberať len od občanov – fyzických osôb nepodnikateľov tieto komunálne odpady z domácností (identifikovateľné v pôvodných obaloch):

ROZPÚŠŤADLÁ, CHEMIKÁLIE, OLEJE A TUKY, PESTICÍDY, FOTOCHEMICKÉ LÁTKY, DETERGENTY, FARBY, LEPIDLÁ	Všetky tieto tekuté látky – musia byť uzavreté v pevných, originálnych a nepoškodených obaloch , z ktorých sa látky neuvolňujú. Maximálne množstvo takto odovzdávaného odpadu je 5 kg/osoba . Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami budú odobrané ako obaly len s minimálnym zvyškom kontaminantu.
BATÉRIE A AKUMULÁTORY	Odoberajú sa len olovené (autobatérie) , nikel-kadmiové -NiCd, alkalické-Zn, nikelmetalhydridové NiMH.
NEODOBERAJÚ SA BATÉRIE,	Na báze lítia: Li-o, Li-Pol, Li-ion – el. náradia, mobily, notebooky, bicykle, kolobežky, gombíkové, el. cigarety a pod.
ŽIARIVKY A INÝ ODPAD OBSAHUJÚCI ORTUŤ	Odoberajú sa len v nepoškodenom stave.
VYRADENÉ ZARIADENIA OBSAHUJÚCE CHLÓRFLUOROVANÉ UHLĽOVODÍKY	Chladničky, mrazničky a pod.
VYRADENÉ ELEKTRICKÉ A ELEKTRONICKÉ ZARIADENIA A SPOTREBIČE	Počítače, televízory, monitory, žehličky, práčky, mixéry a pod. Odoberajú sa len v nedemontovanom stave.

Nový rok sa vo Vajnoroch začal nedeľným spontánnym podvečerom domácich tradícií

Ako vyzeral originálny Večer autentického folklóru

Text a snímky: Stanislav Bachleda

Zimná nedeľa podvečer nebýva ideálnym časom na spoločenské či kultúrne podujatia. Azda všelikde inde, nie však vo Vajnoroch. Konkrétne tomu tak bolo 19. januára 2025, keď sa veľká sála miestneho domu kultúry zaplnila do posledného miesta dlho pred začiatkom folklórneho programu, akým sa môže pochváliť nemnoho našich obcí či miest. Vajnorom sa hovorí dedina v meste, ale pojem dedina tu už nemá až taký význam, možno aj preto, že Vajnory patrili k Bratislave už niekoľko storočí, oficiálne však od roku 1946 ako jej súčasť, dedinou v meste však stále zostávajú. Ale znie to pekne – tento slogan bol aj súčasťou úspešnej predvolebnej kampane súčasného i predchádzajúceho starostu Ing. Michala Vlčeka.

Vajnoráci majú šťastie, že ich starosta nerieši len každodenné starosti mestskej časti, ale dlhodobo venuje pozornosť rozvoju kultúrneho diania, čoho súčasťou je aj podpora udržiavania výnimočných folklórnych tradícií – piesní, zvykov, tancov, výtvarného prejavu, muziky, dialektu, dorábanie vína, výšiviek, krojov a paličkovania – ktoré si tunajších rodáci i prisťahovalci uctievať a podporujú. Obdivovať ich chodia – a chodili aj v predchádzajúcich storočiach – nielen bežní návštevníci, ale v mnohých prípadoch významné osobnosti od nás i zo zahraničia.

Príhovor starostu Vajnor Michala Vlčeka

O Vajnoroch sa traduje, že bolo v nich vždy veselo, napokon tak sa o nich spieva aj v pies-

ni Vajnori Vajnori, veseuá dzedzina., po nich sa prechodzí presmutná dzifčina..., akurát že dnes už ťažko stretnúť presmutné dievčiny. Potvrdilo sa to aj na už spomínanom programe nazvanom Večer autentického folklóru, ktorý bol plný veselosti, spontánneho tanečného, spevacieho i slovného prejavu. V pozvánke na príťažlivý program sa písalo, že bol reprízou rovnakého, aký sa krátko pred Vianocami konal v petržalskom Dome kultúry Zrkadlový háj. Možno zostavou aj bol, ale

Fašiangy

Lésola

Pochovávanie trúby

Dievčatá z Podobenky

Moderátor Jozef Šimonovič

Naši folkloristi

nie atmosférou, aká nastala v tunajšom dome kultúry, ktorý sa zaplnil do posledného miesta, dokonca pre niektorých domácich divákov, ba i viacerých návštevníkov z okolitých obcí či Bratislavy sa miesto na sedenie už neušlo. Ale aj tak vydržali do konca programu. Podvečerné podujatie otvoril tradične starosta Ing. Michal Vlček, ktorého sprevádzala jeho zástupkyňa Ing. Soňa Molnárová. Potom už nasledoval programový sled pozostávajúci z nasledovných súčastí – svadba, fašiangy,

lesola, uspávanka, baby z vinohradu, vinobra-
nie, prešúfka...

Moderátor Jožko Šimonovič hneď na úvod pripomenul, že: „svadba bola významnou udalosťou, ktorá sa týkala celej dediny. Všetci boli slávnostne virichtovaní. Nuž a ja Vás na takú vajnorskú svadbu pozývam“. Tých pozvaní však bolo neúrekom. Nasledovali fašiangové a predveľkonočné zvyky, keď sa na raňajšej omši svätili bahniatka, tunajším dialektom na-

zývané kočátka. Vo Vajnoroch máme originálny zvyk dievčat, chodievajúcich s veľkou vrbovou haluzou nazývanou lésola, ozdobenou stuhami, papierovými a slamenými retiazkami, figúrkami vtákov i ďalšími ozdobami. A aby naša obec potvrdila svoju originalitu, máme tu dokonca dve lésoly – jedna je z jedného, druhá z iného konca dediny. O tej krajšej rozhodovala miestna honorácia. Chodilo sa aj s kiselicú, ktorú predstavovala figurína oblečená do ženského vajnorského kroja, symbolizujúca zimu

Vďačný pán starosta Vlček jeho pani zástupkyňa pani Molnárová a spoluautor F. Grebečí

Muzika z Podobenky

Plná sála

Muziky

Veselé vajnoráčky z Podobenky

Vinobranie

a smrť. Účastníci sprievodu sa s ňou pobrali k miestnemu potoku, vyzliekli z parádnych šiat a veseliac sa ju hodili do vody. V niektorých slamenú bábku volajú Morena.

K najväčším sviatkom vajnorských gazdov patrili obaračky a následné spracovávanie hrozna, „keď ho“, ako to zaznelo zo scenára,

ktorý s veľkým zmyslom pre mieru a kvalitu i s citom pripravila renomovaná folkloristka, zároveň aj miestna poslankyňa Lubica Mešková „v kadečke (kadi) potom pomuštlovali (rozdrvili bobule) muštlovniciami (tľkmi na nabíjanie hrozna do prešu). V kadečke bola košina - prútený valec, do ktorého stekal čistý mušt. Ten potom s hrnkem prelávali do

súdka, aby sa do kadečky zmestilo čo najviac hrozna. Obaračiek sa zúčastňovala celá široká rodina a navzájom si pomáhali aj priatelia. hneď po nazbieraní už v putniach“. Vajnoráci to všetko dobre poznajú, ale pravidelným i občasným návštevníkom a čitateľom Vajnorských noviniek je dobre niektoré tunajšie zvyky priblížiť.

Potlesk po stoajčky

V programe, sa nachádzali aj ukážky uspávanky, pochovávanie trúby (niekde basy), nefalšovaná veselost sa preniesla aj do hľadiska, ktoré skandovaným potleskom vyjadrilo uznanie, ocenenie i úctu organizátorom podujatia, najmä však účinkujúcim – tunajšej detskej folklórnej skupine, ženám a mužom z Podobenky z Vajnor vedenej Gabikou Zemanovou, Katke Pokrivčákovej, Vajnorskej dychovke s kapelníkom Petrom Pokrivčákom a Vajnorskému okrášľovaciemu spolku pod vedením Ivana Štelára a spolutorcovi programu Františkovi Grebečimu. Dlhoročný Vajnorák moderátor Jožko Šimonovič sa rozlúčil známym tunajším konštatovaním - Kdo víno pije... načo publikum odpovedalo... dvakrát žije. Vo Vajnoroch nepochybne.

Fašiangy vo Vajnorochoch:

Plno zábavy a súťaž o najkrajšiu a najchutnejšiu šišku

Text: Božena Zemešová

Snímka: VOS – Vajnorský okrášľovací spolok

**Uš sa fašank kráci,
uš sa nenavráci,
staré dzífkí puačú,
že sa neviskácu.**

Fašiangy sú jedným z najfarebnejších a najveselejších období roka. Začínajú sviatkom Troch kráľov a končia Popolcovou stredou. Sú pohyblivým sviatkom, časom zábavy, tanca, hodyovania a tradičných folklórnych zvykov. Fašiangy vždy končia v utorok o polnoci pred Popolcovou stredou, kedy sa začína 40-dňový pôst až do Veľkej noci.

V minulosti boli fašiangy obdobím, kedy sa konali veľké zábavy a hostiny, aby si ľudia užili posledné chvíle pred náročným obdobím pôstu. Zábavy sa konali v každej dedine či meste v rôznych maskách. Ženy sa obliekali za mužov a opačne. Nechýbal turoň, medveď, cigánka, ktorá veštila z ruky osudy ľudí, bosorka, kocúr...

Zabávala sa aj mládež a dôležitým okamihom bolo prijímanie mládeže medzi dospelých po dovŕšení 18 rokov. Nazývali sa nekršťence a v prvý fašiangový deň, po zapltení pijatiky mládencom, boli prijatí medzi nich. Už od rána chodili nekršťence z domu do domu, spievajúc známu pieseň: „Fašanky, Turice, Veľká noc ide, do nemá kožuča, zima mu bude.“ Gazdiné im nabodávali na šable slaninu, obdarovávali ich múkou, vajcami a peniazmi, ktorými sa potom „vkúpili“ medzi mládencom. Od tej chvíle ich už nazývali Pachouci.

Fašiangy patrili medzi najveselešie obdobia v roku. Ich cyklus sa vysvetľuje ako snaha roľníka zapôsobiť na plodnosť pôdy i statku, aby v nasledujúcom vegetačnom období vy-

dali zo seba čo najviac. Fašiangy končili v utorok pred polnocou, keď zatíchol každý hudobný nástroj. Vo Vajnorochoch utíchla aj Dychovka, ktorá patrí k Vajnorocho už 160 rokov.

Aj tento rok sa konala fašiangová oslava. Bolo to v utorok 4. marca 2025 v Kultúrnom dome Vajnory. Na posledný deň, kedy sa ešte mohli zabávať, prišlo veľa ľudí. Do tanca hrala skupina Šubínovci, ktorá rozprúdila zábavu a tanečný parket.

Potom sa predstavil Vajnorský Okrášľovací Spolok v maskách v tradičnom ľudovom štýle s pásmom „Fašanky“ a tancom s basou, čo malo veľký úspech medzi zabávajúcimi. Basa, tradičná súčasť dychovej hudby, putovala od jedného k druhému. Každý si rád s basou zatancoval. Bol to dlhý kolotoč hudby, tanca a spevu, až ktosi zakričal: „Basa umiera. Ušťvali sme ju. Zavolajte doktora. Basu sa nepodarilo zachrániť. Umrela!!!“

Po krátkom čase začalo pohrebné pásmo s „Pochovávaním basy“ a bolo tam veru náreku a plaču. Lúčili sme sa s našou kamarátkou basou, venovali jej krásne spomienky na čas s ňou

strávený. Po Veľkej noci sa stretne zas a radosť sa vráti medzi ľudí.

Na tomto podujatí sa zúčastnila a do tanca hrala aj Vajnorská dychovka. Tancovalo sa a veselilo, veď do polnoci ešte ostalo málo času, a tak si trebalo užiť parket, hudbu, spev a tanec. Záver večera patrilo opäť skupine Šubínovci. Zábava gradovala, parket bol plný tancujúcich a už len minúty, sekundy do polnoci... Utíchli všetky známe hity v podaní tejto skupiny, nastal čas veľkého pôstu a uvedomenia sa. Všetci sme sa pobrali domov.

Ďakujeme Miestnemu úradu Bratislava - Vajnory za spoluprácu, Vajnorskej dychovke a skupine Šubínovci. Gratulujeme aj pani Hupkovej za účasť v súťaži o najkrajšiu šišku, ktorá s veľkým náskokom vyhrala, lebo jej šišky boli najlepšie, najkrajšie, najchutnejšie.

Ďakujeme všetkým vám zúčastneným, bolo nám s vami veľmi dobre. Tešíme sa, po Veľkej noci sa stretne zas. Najbližšie vystúpenie bude na Stavaní Máje 30. apríla 2025 a v prvý letný deň 21. júna 2025 podujatie Maľované Vajnory.

*Hovoríme s milovníkom a nadšencom ľudového umenia
Františkom Grebečim*

Vajnorsky folklór bol pre mňa vždy prítiažlivý

Text: Božena Zemešová

Snímka: archív

Vajnorský okrásľovací spolok, známy aj pod skratkou VOS, reprezentuje kultúrne dedičstvo Vajnora. Vystúpenia spolku sú ukážkou autentického folklóru miestnych obyvateľov. Kroje, ktoré si obliekame, sú dedičstvom našich predkov a niektoré majú viac ako sto rokov. Spolok pravidelne účinkuje na kultúrnych podujatiach doma, ale aj v zahraničí.

Folklórna skupina pracuje od roku 2004 pod vedením Ivana Štelára. V roku 2022 sme prizvali ako umeleckého vedúceho pána Františka Grebečiho spolupracovať na príprave scenárov, nácviku programov aj na ich réžii. Pre diváka je neviditeľnou súčasťou spolku, a preto som mu položila pár otázok v snahe priblížiť našu, takmer už trojročnú spoluprácu.

› Aké bolo Tvoje detstvo a hudobné začiatky?

Hudobné začiatky, ako u väčšiny mladých ľudí. U mňa to bol v tom čase big beat. S pár chalanmi sme začali cvičiť, skúšať. Po nejakom čase sa nám podarilo hrať na koncertoch a následne aj na povestných popoludniach nazývaných Čaj o piatej v starej Sokolovni. Tí starší si na to budú isto pamätať. Muziku a spev sme mali na dennom poriadku aj v rodine. Aj folklór. Mama bola vychýrená svadobná kuchárka. A tak sme sa neraz stretli na svadbách – ona ako kuchárka a ja ako muzikant. Takto nejak začal môj hektický život muzikanta, ako aj prvé dotyky s folklórom. Keď ma niekto pochválil „ako pekne spievam“ vždy ma to hnevalo, lebo ved' ja som bol hrdý bubeník. Potom sa to otočilo a keď ma chválili za bicie, to som už bol spevák. Tak nejak ubehlo 45 rokov aktívneho muzikantského života. Ťažko by

bolo vymenovať všetky kapely, čas strávený na vysnívanom západe, kto by zrátal všetky koncerty, estrády. Potom som mal úraz ruky, s aktívnym hraním som skončil, a tak som začal písať a tvoriť programy ako hlavnú súčasť života.

› Práca a hudba, ako to išlo dokopy?

Vždy som mal dve zamestnania. Zamestnaný som bol v štátnom podniku a zároveň som bol aj muzikant. Aby som neobišiel Vajnory, napríklad s Vajnorankou sme pre Československú televíziu nakrútili viacero hudobných a folklórnych programov, počnúc svadbou a končiac vinobraním. Všetko sa dalo stihnúť, boli sme mladí.

› **Vajnorský okrásľovací spolok tu pôsobí od roku 2003. Vedúcim súboru sa stal Ivan Štelár a s partiou nadšencov organizoval**

folklórny život. V ktorom roku si si začal viac všímať našu folklórnu skupinu?

Myslím, že asi pred desiatimi rokmi som si začal podrobnejšie všímať všetky kapely. Chodil som na rôzne vystúpenia a premýšľal som, ako by som program vystaval ja, čo by som tam zmenil alebo pridal. Márne by ste ma hľadali v hľadisku, moje miesto bolo vždy vedľa pódia a tam som si vychutnával program v tesnej blízkosti účinkujúcich, stával som tak, aby ma nevideli, ale aby som ja videl ich. Tak som sa stretol aj s Ivanom Štelárom a povedal som mu môj názor na folklór, tvorbu programov a hlavne na prednes mojej srdcovky – spevu.

› **Tak sa začínala tvoja spolupráca s našou folklórnou skupinou?**

Po viacerých spoločných stretnutiach som cítil povinnosť vrátiť Vajnorom to, čo som

mojím odlúčením zameškal, dohodli sme sa na spolupráci, a tak som prišiel a som tu. Snažím sa byť tvorivým človekom. Vajnorský folklór bol pre mňa vždy prítlačlivý, aj keď niekedy smutný. Mojmým cieľom je ozdobiť piesne, dodať im radosť a veselosť. Rád sa rozprávam s ľuďmi, počúvam, čo si naozaj myslia, ako to vidia. Folklór zobrazuje kus života, ukazuje, ako sa žilo kedysi. Udržiavanie folklórnych tradícií zväčša robia tí starší, ale naši mladí, aj keď majú svoj pestrý život, nemálo z nich sa tiež venuje folklóru a účinkujú aj mimo Vajnor. Vo Vajnoroch žije veľa starších folkloristov, ktorých by som rád zaktivizoval, ale zostávajú doma. Radi by sme ich všetkých privítali – starších i mladých

› **Čo by si chcel svojim pôsobením vo Vajnorskom okrásľovacom spolku ešte dosiahnuť?**

Veľmi by som chcel priblížiť život našich predkov. Bol síce ťažký, ale vedeli sa aj veseliť a sláviť každú spoločenskú alebo rodinnú udalosť.

› **Čo by Ťa potešilo v ďalšom období vo vajnorskom folklóre?**

Mám také motto: „Kto nemá minulosť, budúcnosť si nezaslúži.“ Bol by som spokojný keby som v programoch naplnil všetky činnosti, ktorými ľudia kedysi žili. Priblížiť, ako oslavovali, tešili sa, radovali, spievali, tancovali. Všetky tieto udalosti by som chcel napísať, nacvičiť a priblížiť občanom Vajnor. Keď toto budú čítať moji spolkári, neviem ako a s čím ma privítajú... (úsmev)

› **Večer autentického folklóru, bola to výzva?**

Bral som to ako výzvu. Ako príležitosť toto všetko odovzdať. Jedným z mojich prianí bolo urobiť program so všetkými spolkami, s VOS, s Podobenkou a Dychovkou. Niečo dať mladým a zaspomínať si so skôr narodenými. Je to súčasť môjho života. Chcem to robiť, mám predstavu a snažím sa prísť na to, ako to robiť. A keď to prijímú diváci, malo to zmysel urobiť. Vďaka spolupráci s pani Ľubicou Meškovou, so starostom pánom Michalom Vlčekom i s jeho zástupkyňou pani Soňou Molnárovou a ich spolupracovníkmi sa to podarilo. Na záver mi nedá nepoďakovať sa všetkým členom Vajnorského okrásľovacieho spolku. Prinášajú veľkú obetu tomuto poslaniu, venujú svoj voľný čas, zdravie. Vydržte to so mnou. Viem, že nám všetkým srdiečko bije tým správnym tempom a rytmom, lebo sme Vajnori. Ďakujem vám.

František Grebeči je tvorivý človek, autor niekoľkých scenárov pre našu folklórnu skupinu. Veľa sa zmenilo aj na našich skúškach v pondelok a štvrtok. Na vystúpenia sa dôkladne pripravujeme, aj keď sme v seniorskom veku, ale milujeme folklór, a to nás ženie dopredu.

Dávam do pozornosti tým, čo nemali možnosť zažiť naživo Večer autentického folklóru – pozrieť si ho môžu zo záznamu na YouTube Vajnorského okrásľovacieho spolku.

Vierka Slezáková Strážkyňa tradícií a majsterka ľudového umenia

Text: redakcia
Snímka: archív

V januárovej epizóde Vajnorského podcastu privítala poslankyňa miestneho zastupiteľstva Ľubica Mešková vajnorskú umelkyňu Vierku Slezákovú, ktorú možno považovať za jednu zo strážkyň našich kultúrnych pokladov.

Porozprávala nám aj o tom, ako sa zamilovala do zdobenia kraslíc už ako školáčka, a podelila sa o svoje skúsenosti s týmto krásnym remeslom. Za svoju vášeň a prácu získala okrem iného prestížne ocenenie Majsterka ľudovej umeleckej výroby za rok 2024, čo je niečo ako získať Oscara vo filmovom svete. V závere tejto epizódy Vierka predviedla aj svoje spevácke umenie.

TENTO, AKO AJ
ĎALŠIE VAJNORSKÉ
PODCASTY SI
MÔŽETE VYPOČUŤ
NA SPOTIFY AJ
PROSTREDNÍCTVOM
TOHTO ODKAZU →

Výnimoční Vajnori medzi nami

Text: redakcia

Vajnory sú plné inšpiratívnych ľudí. Niektorí z nich sú známi nielen u nás, ale aj na celom Slovensku či v Európe. No okrem tých, ktorých mená rezonujú verejným priestorom, tu žije mnoho nenápadných, no mimoriadnych osobností. Svojou prácou, talentom či obetavosťou obohacujú našu komunitu a život v nej.

Práve takýchto ľudí by sme vám chceli postupne predstavovať – či už na stránkach Vajnorských noviniek alebo prostredníctvom ďalších komunikačných kanálov našej mestskej časti, ako je napríklad Vajnorský podcast. Možno poznáte niekoho, kto si zaslúži byť v centre pozornosti – učiteľa, ktorý zasvätil život deťom, remeselníka s jedinečnými zručnosťami, športovca, umelca alebo dobrovoľníka, ktorý mení Vajnory k lepšiemu. Nápady necháme ale len a len na Vás.

Ak máte tip na takéhoto výnimočného Vajnora, dajte nám o ňom vedieť! Napíšte nám na redakcia@vajnory.sk a pomôžte nám objaviť príbehy, ktoré si zaslúžia byť vypočuté. **Ďakujeme!**

Dobrovolní hasiči: Základný predpoklad pre prácu dobrovoľného hasiča je byť dobrým človekom. Ostatné zlepšiť vieme.

Najčastejšou príčinou požiarov je obyčajná ľudská nedbanlivosť

Text: Michal Vlček

Snímky: archív DHZ Ivanka pri Dunaji

Mestská časť Bratislava–Vajnory pred dvomi rokmi podpísala dohodu o spolupráci s Dobrovoľným hasičským zborom z Ivanka pri Dunaji, ktorý stráži aj bezpečnosť našich Vajnor pred rôznymi pohromami a je takpovediac našim anjelom strážnym. Dobrovolní hasiči z Ivanka pri Dunaji už neraz preukázali svoje nasadenie pri ochrane Vajnor, keď pomáhali pri rôznych mimoriadnych situáciách a stáli pri nás naozaj v ťažkých chvíľach.

Čo všetko znamená byť dobrovoľným hasičom nám v rozhovore, ktorý bol už odvysielaný aj vo forme Vajnorského podcastu, prezradili veliteľ DHZ Ivanka pri Dunaji Filip Buriánek a jeho zástupca Jozef Pacalaj. S hasičmi sa rozprával starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

› **Ako ste sa dostali k hasičstvu? Bol to Váš sen už v detstve alebo ako sa to celé začalo?**

Filip: V Ivanke pri Dunaji sme mali už dávnejšie dobrovoľný požiarny zbor, ktorý, ale, bohužiaľ, v 90. rokoch prestal fungovať. Skupinka mladých ľudí v Ivanke pri Dunaji sa začala zaujímať o jeho obnovenie a pri tejto obnove som stál aj ja, začlenil som sa doň, a tak od roku 2019 tvorím jeho súčasť.

› **Jožko, aký bol Tvoj príbeh? Máš v rodine nejakého hasiča?**

Jozef: Tak ja som v tej „hasičine“ už od malička, mňa to baví, naplňa. Priviedol ma k tomu môj krstný, už od detstva ma stále brával na

Členovia DHZ Ivanka pri Dunaji

rôzne súťaže. A k Ivanke som sa pripojil asi v rokoch 2020–2021.

› **Ste z Ivanka pri Dunaji, ale zároveň bolo spomenuté, že ste dobrovoľnými hasičmi aj pre nás, pre našu mestskú časť. Sú ešte nejaké ďalšie obce a mestské časti, o ktorých bezpečnosť sa staráte?**

Filip: Zabezpečujeme dobrovoľnú požiarnu ochranu pre Ivanke pri Dunaji, pre mestskú časť Vajnory a pre obec Chorvátsky Grob a jeho časť Čiernu Vodu.

› **Možno by sme mohli ešte vysvetliť, aký je vlastne rozdiel medzi dobrovoľným hasičským zborom a hasičským záchraným zborom?**

Filip: Hasičský a záchraný zbor sú chalani, ktorí sú ako hasiči v zamestnaní, trávajú pra-

covný čas v službách, ktoré majú rozdelené. A dobrovolní hasiči sú zasa na dobrovoľnej báze. Samozrejme, z toho vyplýva, že nie sú stále na útvaroch alebo stanicích. Sú rozdelení do rôznych kategórií, v ktorých je napríklad určené, že do koľkých minút majú zasahovať, mať výjazd a podobne...

› **My sme sa spoločne stretli pri rôznych situáciách a udalostiach aj u nás vo Vajnoroch, veľakrát to boli aj nepríjemné situácie. V mnohých prípadoch je to o tom, že možno by sme sa radšej vidávali za takýchto príjemnejších okolností ako práve pri výjazdoch. Všimol som si, že mnohokrát ste tam boli prví a expresne rýchlo. Jožko, Ty si povedal, že nie vždy ste v pohotovosti, tak ako je možné, že často ste tam ani nie desať minút od telefonátu?**

Zásah hasičov

Jozef: V tomto sme zase trošku extrémisti. My s Filipom väčšinu času trávime v zbrojnici a mnohokrát vyrážame aj skôr, ako máme určených tých 10 minút.

› **To musí byť výborné robiť s takouto skupinou chalanov...**

Filip: V rámci zboru nás ide pomerne dosť. Samozrejme, každý máme svoje zamestnania, máme svoje povinnosti, rodiny a mnoho ďalšieho. Ale sme skupina ľudí, ktorí, chvalabohu, máme čas do istej miery flexibilnejší a vieme v podstate zasahovať aj v takých časoch, kedy to nie každému vyhovuje. Sme veľmi radi, že sa nám to darí dosahovať, že sme schopní vyrážať veľmi rýchlo. Lebo aj pre vás ako mestskú časť je určite podstatné, aby sme zasiahli čo najskôr.

› **Ako vyzerá taký váš bežný deň? Ako vyzerá deň dobrovoľného hasiča?**

Filip: Deň dobrovoľného hasiča závisí od toho, akú prácu vykonávaš. Ráno vstaneš, napríklad väčšinou odvediem deti do škôlky, potom idem do práce s tým, že využívame aplikáciu Fireport, kde sme nahlásení, a keď sa vyhlási poplach, tak táto aplikácia nás zvoláva na zbrojnicu a potom vyrážame na výjazd zo zbrojnice. Samozrejme, keď sa vzdalujem od zbrojnice ďalej ako je čas dojazdu, tak sa z aplikácie odhlasujem, aby v nej boli len tí, ktorí sú výjazdu schopní.

› **To znamená, že tí, ktorí ste v pohotovosti a je nahlásený nejaký incident alebo**

poplach, tak sa viete veľmi rýchlo zmobilizovať...

Jozef: Áno, presne tak.

› **Kolko vás je, aký počet je stále k dispozícii?**

Filip: K dispozícii sme v aplikácii väčšinou piati až desiati ľudia. Samozrejme, tie počty sa striedajú, poobede sa prihlasujú chalani, ktorí prichádzajú z práce a môžu byť k dispozícii a nahrádzajú tých ľudí, ktorí boli v službe napríklad dlhšie. Týmto spôsobom sa snažíme striedať, aby bolo zaťaženie rozložené na čo najviac ľudí.

Keď ide o nejaké ťažšie zásahy, je to horšie. Tam potom trávime viac času, pristupujeme aj k striedaniu, to znamená, že sa telefonicky spájame a snažíme sa vystriedať čerstvé sily na zásahy.

› **Každý zásah je svojím spôsobom ťažký, ale asi kategorizujete, že sú ťažšie zásahy a možno nie až také náročné zásahy. Čo sú teda tie hlavné zásahy, ku ktorým ste naozaj privolávaní?**

Jozef: V poslednom čase sú to aj dopravné nehody. Zatiaľ riešime ľahšie dopravné nehody. Ďalej sú to, samozrejme, požiare a povodne. Zasahovali sme napríklad už aj pri úniku plynu, boli sme pri rôznych udalostiach, ale ťažšie zásahy, to sú dlhotrvajúce požiare, ako napríklad v prípade výrobnej haly v Rovinke alebo požiar poľa u nás v Ivanke pri Dunaji. Bolo to náročné aj čo sa týka striedania ľudí, keďže kvôli dýchaniu sme sa nemohli na tomto mieste dlho zdr-

živať. S tým súvisí aj únava ľudí. Mali by sme sa striedať každé štyri hodiny, ale niekedy to jednoducho nejde a musíme sa prekonať.

› **Skúsenosti s horiacim poľom máme aj my u nás vo Vajnoroch. Približne pred dvomi rokmi horela časť poľa práve v období žatvy, kedy to býva častý problém. A nastala naozaj dosť vážna situácia, pretože bolo extrémne teplo, fúkal vietor, ktorý sa v krátkom čase širil veľkou rýchlosťou. Absolvujete aj nejaký špeciálny výcvik, ako ktoré situácie zvládať, ako hasiť?**

Filip: Každý požiar si vyžaduje určitý postup. Samozrejme, máme odborné prípravy alebo cvičenia počas roka, kde sa snažíme na jednotlivé udalosti pripravovať. Veľké požiare si vyžadujú aj špeciálny prístup. Pravdaže, všetko závisí od techniky, ktorú konkrétny požiaroch, kde ide o požiar poľa na koreni, napríklad o požiar pšenice pred žatvou, je to veľmi horľavý materiál. A navyše ak k tomu fúka pre oheň priaznivý vietor, ktorý rozducháva oheň rýchlejšie, tak tam ide naozaj o sekundy, minúty, kedy sa oheň dokáže šíriť extrémnou rýchlosťou.

To bol aj prípad požiaru poľa pri Mohyle Milana Rastislava Štefánika, kde zhorelo 215 hektárov pšenice a zasahovali tam profesionálni hasiči zo Senca, z Bratislavy, dobrovoľné zbory z Ivanky, z Mostu pri Bratislave a z celého okolia. Nakoniec pomáhali aj dobrovoľné zbory, ktoré sú mimo okresu. Hasenie požiaru bolo naozaj veľmi zdĺhavé a veľmi náročné.

› **Pri týchto typoch požiarov je zrejme riziko, že znovu začne horieť. Pravidelne tam musíte byť asi aj po požiari a sledovať priestor, lebo opäť môže niečo vzplnúť...**

Jozef: Áno, na spomenutej Mohyle to vtedy bolo tak, že kritické úseky sme poriadne pozalievali. Pozreli sme to aj termokamerou, ale dovnútra jednotlivých stromov nevidíme.

Dokonca ešte po štyroch dňoch sme boli zvolaní k stromu, ktorý spozorovali cyklistky, že dymí alebo tlie. Ešte sme sa tam vracali určite aj 4 či 5 dní.

Filip: Najväčším problémom boli búrľavé stromy, lebo v nich je vlastne komínový efekt, kde je ťah vzduchu, a aj akýkoľvek malý uhlík, ktorý ostane žeravý v rámci dutiny, sa dokáže po nejakom čase rozhorieť. Naozaj sa mnohokrát vyskytli prípady, keď

DHZ Ivanka pri Dunaji

Nahrávanie podcastu

sme boli privolaní ešte na 5. či 6. deň, pretože oheň sa v búrľavom strome dokázal rozhorieť. Určité veci nie je možné skontrolovať. Napriek tomu, že sa využívali termodrony, termokamery, merala sa teplota, strom vykazoval nízku teplotu, po 3-4 dňoch sa opätovne rozhorel.

› **Keď sa spätne obzriete napríklad do minulého alebo predminulého roka, ktorý výjazd hodnotíte vy ako skutočne komplikovaný, náročný a ťažký?**

Filip: Minulý rok sme nemali nejaké veľmi náročné výjazdy, čo sa týka samotných požiarov. Pretrvávajúci bol požiar skládky

v Podunajských Biskupiciach, kde sme sa tiež museli meniť a boli sme tam veľmi dlho. Takisto to nemusia byť vôbec požiare, ale spomeniem povodne zo septembra minulého roku...

Jozef: Tie povodne boli náročné. S Filipom sme tam boli non stop od začiatku. Ako nám vyhlásili pohotovosť na zbrojnici, do minúty sme vychádzali. Najhoršie bolo, keď nás zavolali do Stupavy. Prišli sme tam a videli tých bezmocných ľudí. Na ulici všetko vytopené, voda do výšky 30 cm, potok tiekol po celej šírke ulice. Všetko bolo vybrežené...

Filip: Pri takýchto situáciách vidíme tú ma-

losť človeka. Alebo skôr bezmocnosť. Ak živel naberie väčšiu silu, tam je človek skutočne veľmi maličký.

› **Mnohokrát sa stretnete nielen tvárou v tvár nepríjemnej živeľnej situácii, ale aj priamo ste svedkami nepríjemných životných situácií a životných osudov. Ako sa vám s týmto darí vyrovnávať? Dokážete sa odosobniť od danej situácie alebo to riešite vnútorne?**

Jozef: Naším hlavným poslaním je pomáhať. To znamená, že ku každej situácii, ku ktorej sme privolaní, ideme s odhodlaním pomôcť postihnutým ľuďom. Či už je to zachrániť alebo ochrániť majetok, zdravie. Chodíme aj na kardiopulmonálnu resuscitáciu, to znamená na masáž srdca alebo na oživovanie, kde to štatisticky veľakrát nekončí priaznivo. Ale v odhodlaní je podstatné, že ideme s dobrým úmyslom. Chceme tým ľuďom pomôcť. A potom to už musíme nechať na niekoho iného, ako to v konečnom dôsledku dopadne.

› **A teraz možno naopak, ktorý výjazd považujete za taký skôr kuriózný? Že sa naň s odstupom času pozeráte s úsmevom?**

Filip: Raz nám volali policajti, že si ich privoľala babka. A chcela zložiť mačku zo stromu. Tak to bola trošku bizarná situácia.

› **A podarilo sa mačku zložiť z toho stromu?**

Jozef: Áno, áno, určite. Chlapci ju zložili, ale myslím, že mačka tak ako vyšla, tak by aj zišla. Ale babka bola vystrašená, že mačička tam už celú noc mňauká. A navyše to bola

Nácvik prvej pomoci

mačka susedy, s ktorou sa potom ešte kvôli mačke pohádali, že prečo to spravila.

No určite toho bolo viac, ale človek mnohé situácie aj zabudne. Pri tých udalostiach, kedy jedna strieda druhú, sa to postupne vytráca z pamäti.

› **Ideálnou situáciou by, samozrejme, bolo predchádzať akýmkoľvek udalostiam, požiarom a podobne. Vy ste z praxe, čo by ste poradili ľuďom? Aká je najlepšia prevencia? Čo sú tie najčastejšie príčiny vzniku požiaru?**

Jozef: Je to určite v prvom rade nedbanlivosť ľudí. Len za posledné dva roky sme boli pri dvoch požiaroch domov, kde ľudia dali popol do papierovej škatule a následne to z nej prešlo cez fasádu až do strechy. Výsledkom bolo, že dom zhořel v podstate do tla.

Na toto by si ľudia mali dávať veľký pozor. A cez leto je zasa množstvo požiarov porastov, keď ľudia vyhodia ohorok z cigarety z auta tam, kde je pri ceste suchá tráva... A to už ide potom rýchlo.

Filip: Ja by som Jožka ešte doplnil k tej ľudskej nedbanlivosti. Naozaj, mali sme dva po-

žiare rodinných domov, kde nám majitelia povedali, že vybrali po 24 hodinách popol z krbu a dali ho do papierovej škatule. Položili ju na krytú verandu, kde mali zložené ešte drevo do krbu. Tam sa chytila tá škatuľa, od nej drevo, fasáda. Po fasáde to vyliezlo hore do krovu a zhořela im strecha. Dom sa stal neobývateľným.

Druhý prípad bol v podstate úplne identický, keď vložili popol do škatule. Tiež to bolo po 24 hodinách. Dali ju do technickej miestnosti v dome, kam to majiteľ prišiel asi po hodine skontrolovať. A vybuchla mu tam bombička na turistické horáky alebo variče. Požiar sa rozniešol v podstate takisto do strešnej konštrukcie domu a dom sa stal neobývateľným. Aj v rozhovoroch so štátnymi sa nám potvrdilo, že v posledných rokoch je toto veľmi častá príčina požiarov rodinných domov. Takže naozaj by som chcel ľudí upozorniť alebo motivovať, aby s popolom nakladali veľmi opatrne. Dokáže sa rozhorieť aj po viac ako 24 hodinách. To znamená, určite ho nedávať do horľavých materiálov, uložiť ho do plechového vedra, zaliať vodou alebo vysypať do záhrady.

› **Častou príčinou požiarov bývajú asi aj sviečky, ktoré ľudia zapalujú v domácnosti...**

Jozef: No, ja si myslím, že určite áno. Každý otvorený oheň je nebezpečný a treba k tomu pristupovať zodpovedne.

Filip: Oheň patrí doma asi iba do krbu a mimo toho nech sa mu ľudia radšej vyhýbajú. A pri krboch tiež treba dbať na prehliadky, dávať si robiť kontroly komínov, čistenia komínov a revízie, lebo po nejakom čase naozaj môže prísť k poruche či k problému, ktoré potom môžu vyvrcholiť takouto nepríjemnou situáciou.

› **Čo by ste poradili novým nádejným hasičom, ktorí majú záujem sa k vám pridať?**

Filip: Aby nás navštívili v našej zbrojnici, aby sa prišli pozrieť, ako fungujeme. Radi sa s nimi porozprávame, noví členovia sú medzi nami vždy vítaní. Samozrejme, sú určité predpoklady, ktoré by sme mali splňať všetci, ale myslím, že základný predpoklad pre prácu dobrovoľného hasiča je byť dobrým človekom. A ostatné zlepšiť vieme.

Z ulice Za humnami chceme vytvoriť moderný, zelený a pekný verejný priestor

Text: redakcia
Snímka: archív

Vo štvrtok 23. januára sme sa na Miestnom úrade Bratislava-Vajnory stretli s obyvateľmi ulice Za humnami a spoločne hovorili o tom, ako ju pretvoriť na modernú a zelenú ulicu. Aj vzhľad ulíc prispieva k celkovej kvalite života a k tomu, ako sa doma cítime.

„Obyvateľov už dlhý čas trápí práve ulica Za humnami. Možno to znie neuveriteľne, ale donedávna tu nebol ani vodovod. A naozaj nechceme, aby cesty v hlavnom meste pripomínali tankodrom“, povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček. A pokračoval: Zároveň nerobíme a nebudeme robiť zmeny len od úradníckeho stola, ale chceme do toho zapojiť aj obyvateľov. Na tomto základe sme pred časom realizovali projekt na Širokej ulici, ktorú si dnes jej obyvatelia pochvaľujú. A ako príklad som v prezentácii uviedol aj vzorovú ulicu zo susedného Pezinka, kde podobný koncept funguje výborne. A presne chceme, aby takouto modernou komunikáciou bola aj ulica Za humnami“.

MALA BY BYŤ OBYTNOU ZÓNOU, ČO ZNAMENÁ:

- chodci smú používať cestu v celej jej šírke a hry pre deti na ceste sú dovolené,
- maximálna rýchlosť najviac 20 km/h,

- povinnosť dbať na zvýšenú ohľaduplnosť voči chodcom, ktorých nesmú ohroziť,
 - ak je to nevyhnutné, vodič je povinný zastaviť vozidlo,
 - státie vozidiel zakázané, ak dopravnou značkou nie je určené inak.
- Ďalšími nevyhnutnými krokmi budú vysporiadanie vlastníckych vzťahov a získanie stavebného povolenia.

„Držte nám palce. Viem, že aj vzhľadom na mnohé právne a byrokratické prekážky to nie je jednoduchý proces, ale verím, že vďaka spolupráci s občanmi, ich aktívnej participácii a záujmu o veci verejné, za čo sa im chcem poďakovať, sa nám podarí tento projekt dotiahnuť do úspešného konca“, povedal Michal Vlček.

Fiktívny rozhovor s Robertom Williamom Setonom-Watsonom, známym aj ako Scotus Viator – cestujúci Škót

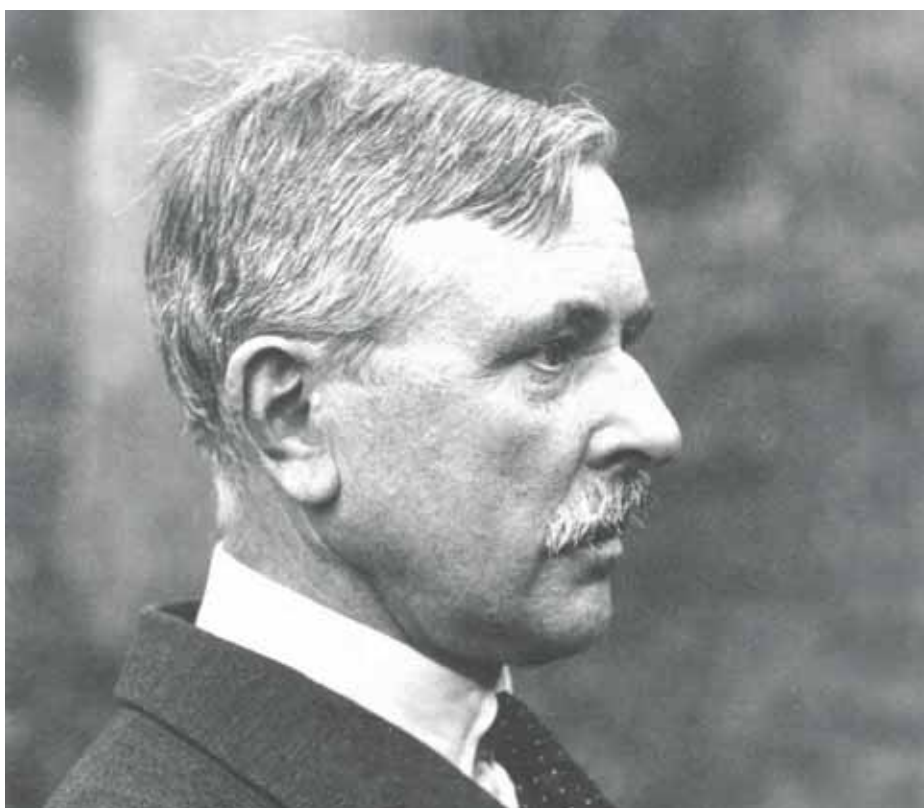
Pred sto rokmi navštívil tento veľký priateľ Slovákov aj Vajnory

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: reprodukcie z publikácie Robert William Seton-Watson Scotus Viator, Spomienka na priateľa Slovákov.

Na jednom zo stretnutí mi priatelia Janko Juráš a Stano Vallo podarovali publikáciu Robert William Seton-Watson – SCOTUS VIATOR, Spomienka na priateľa Slovákov, ktorej vznik spolu so spisovateľom Antonom Balážom iniciovali a zabezpečili jej vydanie. O cestujúcom Škótovi som sa dozvedel z viacerých zdrojov, pravdu povediac, len čiastkovo. Kniha mi však poskytla pomerne komplexný pohľad na človeka, ktorý bol ochotný v čase silnej maďarizácie vyslať do sveta posolstvo o utrpení malých národov ešte aj v čase blížiacej sa prvej svetovej vojny, počas nej a pred rozpadom Rakúsko-Uhorska. Nebolo problémom napísať informáciu či recenziu knihy, prezentujúcej významnú osobnosť, o ktorej by mala vedieť väčšina národa. Sadol som si do kaviarne v hoteli Carlton, kde Scotus Viator viackrát pobýval a predstavoval si atmosféru Bratislavy zo začiatku 20. storočia. Rozhodol som sa túto významnú osobnosť priblížiť našim čitateľom fiktívnym rozhovorom, ako by som sa s ním rozprával v súčasnosti. Najprv však niekoľko základných údajov.

Robert William Seton-Watson sa narodil 20. augusta 1879 v Londýne. Od roku 1898 študoval históriu v New College v Oxforde, čo určilo aj jeho ďalšie smerovanie. Tomuto odboru sa začal venovať naplno a najviac ho zaujala tá európska. Na základe toho sa neskôr zapísal na univerzitné štúdium v Berlíne (1903–

William Seton-Watson – Scotus Viator, rok 1938

1904), následne odišiel do Paríža a koncom roku 1905 sa ocitol na štúdiách vo Viedni. Vtedajšie pomery ho natoľko zaujali, že sa začal osobitne venovať daniu v Rakúsko-Uhorsku, presnejšie národom, spadajúcim do tohto cisárskeho zväzku. Takto získal prvé poznatky aj o nás, Slovákoch. Jeho hostitelia v maďarskej časti monarchie, kam ho viackrát pozvali, mu neposkytovali o národnostiach nimi spravovaných objektívne informácie, a tak sa Scotus Viator, ako ho už v tom čase nazývali, začal tejto problematike venovať dôslednejšie.

Počas ďalšieho viedenského pobytu sa v roku 1908 náhodou zoznámil s poslucháčom vie-

denskej Kollárovej štipendijnej nadácie, evanjelickým kňazom Fedorom Ruppeldtom, ktorý tu pokračoval v štúdiu teológie a filozofie. Ten ho hodnoverne zaslúžil do tejto problematiky, popísal mu skutočnú situáciu a postavenie Slovákov a Seton-Watson zistil, že ho Maďari nepravdivo informovali. Na základe vtedajších poznatkov vydal už v roku 1908 ťažiskovú publikáciu *Národnostná otázka v Uhorsku* (*Racial problems in Hungary*, London 1908), v ktorej sa pomerne zväčša zaoberá aj postavením Slovákov, aj keď ešte nemal od Ruppeldta podrobnejšie poznatky. Kniha vyšla pred prvou svetovou vojnou už aj v roku 1913 v Brne, na Slovensku – žiaľ! – až v roku 1995!!!

Po tomto historickom exkurze, s ktorým bol môj partner v rozhovore viac-menej spokojný, hoci by ho bol rád ešte doplnil o viaceré ďalšie informácie, som nastolil prvú otázku

› **Prezradte našim čitateľom, aký je váš pôvod, národnosť?**

Narodil som sa síce v Londýne, ale cítením som uvedomelým Škótom. Napokon v úvode nášho rozhovoru to už spomínate. V tomto duchu ma vychovávali v rodinnom prostredí od mladosti, tuším od desiatich rokov. Žili sme neďaleko nášho hlavného mesta Edinburghu.

› **Ako ste sa dozvedeli, že v rámci Rakúsko-Uhorska existuje národ pod názvom Slováci?**

Pochádzam z dobre situovanej rodiny, a tak som nemal problém navštevovať rôzne krajiny so zámerom zoznámiť sa so životom v nich. Tak som navštívil, ako spomínate v úvode, Nemecko, Francúzsko, Rakúsko-Uhorsko, ale aj Rumunsko, Balkán, a rad ďalších. Pôvodne, ako príslušník britskej monarchie, nemal som negatívny postoj voči Rakúsko-Uhorsku, ale až pobyt vo Viedni a pozvania do maďarského prostredia mi postupne ukazovali tamojšiu realitu, s ktorou som sa nestotožňoval. Moje počiatkové výhrady boli pomerne opatrné, ale spoznávaním situácie sa vyhraňovali do takej miery, že ma bývalí hostitelia začali odsudzovať a spochybňovať moje poznatky. Tie sa utvrdili najmä zoznámením sa so slovenskými študentmi teológie vo Viedni.

› **Čo vás na slovenskej mladej inteligencii zaujalo?**

Ako príslušníka tiež nevelkého národa, ktorý však nebol v takej zložitej existenčnej situácii ako napríklad Slováci, mi imponovalo ich zaujatie za národ, za boj o sebaurčenie, národné uvedomenie, vzdelanosť. Za hrdinstvo som považoval, že sa napriek perzekúcii odvážili bojovať, burcovať, podnecovať. Preto som sa rozhodol honorár, ktorý som za spomínanú publikáciu dostal, venovať na vzdelávanie mladých národovcov, ktorých som pozýval na štúdiá do Edinburghu v pol až ročných cykloch. Medzi prvými bol v roku 1910 už spomínaný Fedor Ruppeldt (neskôr aj v roku 1913) a Vladimír Roy, po nich prišli v rokoch 1911 a 1912 Martin Rázus a Ľudovít Šenšel, tuším starý otec vášho priateľa Janka Juráša, všetko vzdelanci, evanjelickí kňazi, mladí nadšenci, redaktori, publicisti, vydavatelia, teológovia, filozofi. Niektorí sa už dokázali dohovoriť po anglicky, iní sa to intenzívne učili, aby mohli komunikovať a štu-

Druhý zľava Andrej Hlinka, štvrtý zľava Robert William Seton - Watson, piaty zľava Ferdiš Juriga, Hodonín 1910

dovať v novom prostredí. V roku 1912 ešte Ján Halaša a Jozef Koreň, potom všetko prerušila vojna a po nej ešte Ján Beblavý a Samuel Holčík. Po vojne ste sa už ocitli v slobodnom novom štáte.

› **Ešte pred veľkou vojnou ste navštívili slovenskú krajinu v rokoch 1907, 1910 a 1913. Pri akej príležitosti to bolo?**

V roku 1907 cestou do Viedne som navštívil v Hodoníne tamojšieho katolíckeho kňaza a muzikológa Dr. Aloisa Kolíska a v roku 1910 som bol opäť jeho hosťom pri príležitosti jeho menín, kde som sa stretol aj s vajnorským pánom farárom Dr. Ferdišom Jurigom. Veľmi som si s ním porozumel. Pozval ma aj do Vajnora, o ktorých som už počul aj pre osobitné výtvarné danosti tunajších obyvateľov. Zoznánil som sa aj s čerňovským katolíckym kňazom Andrejom Hlinkom, budúcim biskupom Jánom Vojtaššákom, s ktorými sme riešili budúcnosť Slovenska v tom čase ešte s nejasnou predstavou o budúcom štátnom útvaru. Dr. Kolísek ma vo volebnom roku 1910 vzal na návštevu Skalice, Bratislavy, Pezinka, Modry, Nového Mesta nad Váhom, Trenčína, Žiliny, Ružomberka, kde mi v roku 1937 postavili aj bustu (o rok neskôr ju odstránili na žiadosť samého Scota Viatora na protest proti udalostiam v Mníchove, pozn aut.), ďalej Liptovský Sv. Mikuláš, Turčiansky Sv. Martin, Košice, odkiaľ sme pokračovali až na Podkarpatskú Rus. Mal som možnosť spoznať, ako v Uhorsku prebiehajú „demokratické“ voľby, ako sa ťažko presadzovali slovenskí kandidáti. Bolo to pre

mňa veľmi dôležité poznanie. Poviem vám, na vtedajšie možnosti cestovania to bola obdivuhodná trasa. V roku 1913 to bol len prejazd cez Prešoporok. Potom prišla vojna a tá obmedzila moje styky s vami. Ale po vzniku prvej ČSR sa to znovu rozbehlo.

› **Na vzniku Československa ste mali tiež nemalú zásluhu.**

Pomáhal som, ako sa dalo, aj presvedčaním našich vládnych činiteľov, ale aj spoluprácou s budúcim prezidentom Tomášom Garrigueom Masarykom, ktorý prišiel na otvorenie Školy slovanských štúdií, vzniknutej na môj podnet v roku 1915. Spočiatku nemala Veľká Británia väčšie porozumenie pre vznik Československa, ani ďalších národných štátov, ale následne spolu s Francúzskom a USA podporili rozpad monarchie a vznik nových štátnych útvarov.

› **Zúčastnili ste sa aj na parížskej mierovej konferencii, na ktorej ste sa výrazným spôsobom podieľali na formovaní nového štátu a jeho hraníc...**

...podotýkam, že som nebol členom oficiálnej delegácie Veľkej Británie, ale korešpondentom novín The Times. Neskrývam dobrý pocit z možného vplyvu na členov našej delegácie, ktorí vyžadovali odo mňa poznatky získané skúmaním stredoeurópskeho prostredia, najmä Rakúsko-Uhorska. Stretával som sa aj s československou delegáciou a spoločne sme konzultovali viaceré otázky. S potešením môžem vyjadriť, že mnou odporúčané hraničné línie sa takmer zhodovali s výsledným tvarom prijatým na konferencii.

Sediaci prvý zľava Andrej Hlinka, druhý zľava Robert William Seton Watson, Liptovský Mikuláš 1937

› **V roku 1920 ste prišli na Slovensko z opačnej strany Európy, ako ste chodievali, z Rumunska. Ako sa vám javila situácia na Slovensku v tom čase?**

Na Slovensku som bol viackrát už od skončenia vojny. Pamätám si na rok 1919, keď som sa zúčastnil na jednom z najsmutnejších podujatí v mojom živote – pohrebe generála Milana Rastislava Štefánika. Spomínam si na stretnutie s architektom Dušanom Jurkovičom, ktorý mi predstrel svoju predstavu mohly na Bradle. Mimochodom, tento skvelý a vo svete uznávaný architekt navrhol pre mňa v Karpatoch aj chatu, čo som, pravda, nemal možnosť využiť pri častých cestách po európskych krajinách. Ale vrátim sa k otázke: s potešením priznávam, že aj za taký krátky čas sa tu urobilo veľa. Cítim, napriek mnohým problémom, ktoré majú aj okolité krajiny, že je tu sloboda, veľa sa vykonalo, vynaložilo veľké úsilie najmä na zmenu myslenia ľudí - a v Československu najviac.

› **Ako si spomínate na dvadsiate roky, keď sa u nás začali presadzovať pomerne extrémne tendencie niektorých politických strán?**

Nuž, zažil som aj sklamanie z nepochopenia, či dokonca zo znevažovania mojej pôsobnosti. Konzervatívne noviny ma nepriateľmi Slovákov označili dokonca za „zavedeného a mystifikovaného“ človeka. Nebola to pravda, snažil som sa byť nestranný, nezasať do sporov medzi Slováckmi a Čechmi, aj keď som sa kriticky vyjadril k pražskému centralizmu a čechoslovakizmu, ale nemal som v tom čase pochopenie ani pre aktuálne požadované uplatnenie autonomizmu zo strany Slovenska. Šlo mi len o to, aby som

pomohol upokojiť vybičovanú situáciu v republike i medzinárodnom kontexte. Všetko to som uviedol v publikácii *Nové Slovensko*, ktorá vyšla v Prahe v roku 1924.

› **Máte pocit, že si vás na Slovensku vážime, a sme vďační za všetko, čo ste pre nás urobili, ale niekedy mali kvôli tomu aj problémy?**

Od prvých chvíľ mojich návštev som sa cítil medzi vami príjemne, milo. Každé prijatie bolo srdečné. Niekedy až zbytočne oslavné, ako tomu bolo v roku 1928. Na druhej strane úprimne poviem, že som pocítil silné chvenie, keď pri vystupovaní z vlaku zaznela hymnická pieseň *Kto za pravdu horí*, keď ma osobne vítal župan Dr. Belluš. Prekvapil ma veľký sprievod mestom, keď už pred stanicou bola čestná stráž Sokola, Skautov, Orla a na Štefánikovej ulici boli špalieri vítajúcej mládeže. V kvetmi vyzdobenom koči, z ktorého mládež vypriahla kone a ťahala ho sama, to pokračovalo až k hotelu Carlton, kde sa sústredilo okolo tisícok ľudí a študenti ma priniesli na pleciach až k vchodu. Na to som nebol zvyknutý, ale ukázalo sa, že ma Slováci majú radi. Neskoršiu nepriazeň som zatlačil do zbudnutia, a tak čoskoro pominula. A aby som nezabudol, bratislavská Univerzita Komenského mi ako prvému vôbec udelila v tomto roku čestný titul *doctor honoris causa*

› **Spomínali ste, že počas stretnutia s Ferdišom Jurigom v Hodoníne v roku 1910 Vás pozval na návštevu Vajnora. Kedy sa uskutočnila? Vo Vajnorskej kronike sa uvádza, že to bolo v roku 1925. Ak dovoľíte, odčítujem doslovne znenie: „Jedným z takýchto návštevníkov (známych osobností bolo**

skutočne veľa, pozn. aut.) bol veľký priateľ Slovákov, svetoznámy anglický spisovateľ Scotus Viator, ktorý počas svojej návštevy Bratislavy zavítal 7. júna 1925 aj do Vajnora, kde v škole vyjadril obdiv a poďakovanie za možnosť zhladať si maľby a výšivky uložené a vystavené v škole.“

Máte pravdu, bolo to v spomínanom roku, ale to som sa na Slovensku nezdržal dlho. Pri návšteve Bratislavy som zavítal aj do Vajnora, ktoré ma očarili svojou atmosférou a mimoriadne pôvabným výtvarným umením jej obyvateľov, o ktorom mi hovorili viacerí návštevníci predou mnou, okrem iných tuším aj syn prezidenta francúzskej republiky Jacques Millerand, ktorý do Vajnora prišiel už v roku 1922. Ja som bol originalitou tunajších ornamentov, malieb aj samotnými Vajnormi nadšený. Priznám sa, nemal som viac času kochať sa v tej kráse, lebo ma čakala ešte cesta do Nových Zámok, Komárna, Lučenca, Košíc i do Vranova nad Topľou. Vo Vajnorocho som sa ocitol ešte raz, vtedy bola so mnou aj manželka, ale len na tunajšom letisku, keď som odlietal v roku 1938 do Južoslávie.

› **Počas druhej svetovej vojny ste nemali možnosť navštíviť Československo, kedy sa to stalo po jej skončení prvý raz?**

Pri prvej najbližšej príležitosti sme prišli s manželkou a synom Hughesom na návštevu v roku 1946, ale pobudli sme len v Prahe, čo mi bolo veľmi ľúto. Bratislavu i niekoľko ďalších miest a obcí navštívil už iba môj syn Hughes. Ja som pre osobné i rodinné záležitosti, aj pre zhoršenie celkového zdravotného stavu na Slovensko už viackrát nemohol prísť.

Počas vojnových rokov fašisti a po vojne aj komunisti takmer vymazali z nášho povedomia meno a činy tohto priateľa Slovákov. Ak by sa fašistickému Nemecku bol podaril zámer okupovať Veľkú Britániu, nášho priateľa Scota Viatora by bolo GESTAPO odstránilo medzi prvými. Bol na 26. mieste zoznamu kultúrno- spoločenských činiteľov Veľkej Británie.

Robert William Seton-Watson nazývaný aj Scotus Viator odišiel na večnosť dňa 25. júla 1951.

Zdroj: Robert William Seton-Watson SCOTUS VIATOR, Spomienka na priateľa Slovákov, vyd. Spolok Martina Rázusa, 2024; Dr. Ferdiš Juriga: Blahozvešť kriesenia Slovenského národa a slovenskej krajiny, vyd. Nakladateľstvo Urbánek a spol. v Trnave, 1937; Internet,

Problém čiernych skládok vo vajnorských vinohradoch. Spoločný apel na ochranu prírody

Text: Via Vitis – Vajnorský vinohradnícky spolok

Už niekoľkokrát sme upozorňovali na nepríjemný a stále aktuálny problém, ktorým sú čierne skládky vo vajnorských vinohradoch. Tento jav nie je len estetickým problémom, ale predovšetkým závažným zásahom do životného prostredia a vinohradníckej kultúry, ktorá má v našej oblasti dlhú a bohatú históriu. Napriek našim opakovaným výzvam sa situácia nezlepšuje, dokonca sa znovu objavila nová nelegálna skládka neďaleko od Komunitného vinohradu, kde spoločne pracujeme na obnove a záchrane vinohradníckych tradícií.

PREČO TO ROBIA?

Aká túžba či motív vedie ľudí k tomu, aby svoje nepotrebné veci, najmä plastové a umelohmotné materiály, **vyhadzovali do prírody**? Je to otázka, na ktorú nepoznáme jednoznačnú odpoveď, ale je zrejmé, že mnohí si neuvedomujú, akú škodu tým spôsobujú. Vyhodenie odpadu do vinohradov sa zdá byť rýchle a jednoduché riešenie problému s nepotrebnými vecami, no to, čo po sebe zanechávajú, ničí prírodné prostredie, ktoré je domovom mnohých druhov rastlín a zvierat, a prispieva k znečisteniu pôdy i podzemných vôd.

Náš **Komunitný vinohrad**, ktorý spoločne so zaniatenými dobrovoľníkmi udržiavame a zveľaďujeme, sa nachádza v tesnej blízkosti miest, kde neustále vznikajú nové čierne skládky. Tento priestor slúži nielen nám, ale aj širšej verejnosti ako miesto oddychu, rekreácie a, samozrejme, práce. Vinohrady sú pýchou našej obce a ich historický, ekologický a kultúrny význam je nenahraditeľný.

FOTOPASCE, OPLOTENIE, ALEBO INÉ RIEŠENIE?

Situácia nás privádza k neľahkým otázkam. Skutočne je nutné, aby sme začali inštalovať **fotopasce na každý meter vinohradov**? Fo-

topasce sa ukázali ako efektívny nástroj v boji proti nelegálnemu vyhadzovaniu odpadu v iných častiach krajiny, no ide len o čiastočné riešenie. Fotopasce môžu pomôcť identifikovať vinníkov a poskytnúť dôkazy pre príslušné úrady, ale to nezastaví ľudí, ktorí nemajú rešpekt k prírode a k práci iných.

Ďalšou možnosťou, ktorá sa ponúka, je **oplotenie vinohradov** a uzavretie prístupov pre verejnosť. Toto riešenie by však poškodilo všetkých slušných ľudí, ktorí vinohrady využívajú na prechádzky, turistiku alebo na oddych v prírode. Naším cieľom nie je izolovať vinohrady a brániť prístup tým, ktorí si prírodu vážia a chránia ju, ale nájsť spôsob, ako odradiť tých, ktorí ju ničia.

JE DÔLEŽITÉ KONAŤ SPOLOČNE

Náš **apel** preto nesmerujeme iba na tých, ktorí nelegálne skládky vytvárajú, ale hlavne na **všetkých slušných ľudí**, ktorým záleží na prostredí, v ktorom žijú. Príroda je spoločným dobrom, a preto musíme všetci spolupracovať na jej ochrane. Prosíme vás, aby ste boli **ostrážití a všímaví**. Ak spozorujete podozrivé správanie, nenechávajte ho bez povšimnutia. Nezabúdajte, že znečistenie prírody sa týka nás všetkých a každý jeden krok smerom k ochrane prostredia má zmysel.

Podľa odpadu, ktorý sme na nových čiernych skládkach objavili, je zrejmé, že nejde o ľudí v núdzi. Na skládke sa našli predmety, ktoré určite nepatria do rúk niekoho, kto by mal finančné problémy – umelohmotné stoličky, rôzne časti záhradného nábytku a dokonca aj elektronické zariadenia. Je zarážajúce, že **ľudia, ktorí majú dosť peňazí na kúpu týchto predmetov**, sa rozhodnú vyhodiť ich do vinohradov namiesto toho, aby ich zlikvidovali ekologicky alebo ich darovali tým, ktorí ich ešte môžu využiť.

AKO MÔŽEME PRISPIEŤ K RIEŠENIU?

Existuje niekoľko možností, ako môže každý z nás prispieť k tomu, aby sme čierne skládky minimalizovali a ochránili vajnorské vinohrady:

1. Informujte o skládke – Ak narazíte na nelegálnu skládku, nahláste ju miestnemu úradu alebo priamo kontaktujte nás, Vajnorský vinohradnícky spolok. Čím skôr sa o skládke dozvieme, tým skôr môžeme konať.

2. Budte všímaví – Ak si všimnete niekoho, kto do vinohradov vyváža odpad, nebojte sa ich konfrontovať alebo získať informácie, ktoré by pomohli pri identifikácii.

3. Vzdelávajte svoje okolie – Hovorte o tomto probléme so svojimi priateľmi a rodinou. Čím viac ľudí si uvedomí škody, ktoré čierne skládky spôsobujú, tým je väčšia šanca, že sa tomuto správaniu vyhnú.

4. Zúčastnite sa čistiacich brigád – Vajnorský vinohradnícky spolok pravidelne organizuje brigády na čistenie vinohradov a ich okolia. Pridajte sa k nám a ukážte svoj záujem o udržanie čistého a zdravého prostredia.

5. Podporujte ekologické správanie – Odpadky patria na zberné dvory, do recyklačných kontajnerov alebo na miesta určené na ekologickú likvidáciu. Podporujte tento spôsob likvidácie odpadu vo vašom okolí.

VAJNORSKÉ VINOHRADY SÚ VZÁCNYM DEDIČTVM

Vajnorské vinohrady sú **historickým a kultúrnym dedičstvom**, ktoré sme dostali do správy od našich predkov. Sú miestom, kde sa stretáva práca, tradícia, príroda a oddych. Našou povinnosťou je toto dedičstvo chrániť, zveľaďovať a odovzdať ho ďalším generáciám v čo najlepšom stave. Každá čierna skládka, každý kus vyhodeneho odpadu ničí toto cenné prostredie a kazí úsilie mnohých dobrovoľníkov a nadšencov, ktorí sa snažia vinohrady udržať.

Na záver chceme apelovať na každého z vás: **Pomôžte nám chrániť vajnorské vinohrady**. Budte ostrážití, zapojte sa do našich aktivít a, hlavne, nenechajte tento problém bez povšimnutia.

Len spoločnými silami môžeme zastaviť šírenie čiernych skládok a ochrániť našu prírodu pre budúce generácie.

**S úctou a odhodlaním,
Vajnorský vinohradnícky spolok**

Via Vitis. Rok 2024 za nami, budúcnosť pred nami

Text: Via Vitis – Vajnorský vinohradnícky spolok **Snímky:** archív

Rok 2024 sa zapísal do histórie Vajnorského vinohradníckeho spolku Via Vitis Vajnory ako mimoriadne aktívny a plodný. Počas uplynulého roka sme sa ako komunita, ktorá si váži dedičstvo našich otcov a tradície vinohradníctva, pustili do množstva projektov a podujatí, ktoré nielenže posilnili našu identitu, ale aj ukázali, že Vajnory sú miestom, kde sa história stretáva s modernými prístupmi a inováciami. V prvom čísle Vajnorských noviniek, ktoré vychádzajú v roku 2025, sa chceme podeliť o úspechy minulého roka, predstaviť plány do budúcnosti a osloviť všetkých vajnorákov, ktorí majú chuť sa pridať a spolupracovať na ďalšom rozvoji našej dediny“.

ROK 2024 – OŽIVENIE TRADÍCIÍ A MODERNÉ PRÍSTUPY

Vajnory, so svojou bohatou vinohradníckou históriou siahajúcou až do 15. storočia, sú symbolom dedičstva a tradície. História našich vinohradov je spojená s príbehmi predkov, ktorí s láskou a zodpovednosťou pestovali vinič, a s udalosťami, ktoré formovali našu komunitu. V roku 2024 sme sa rozhodli túto tradíciu nielen uctiť, ale aj posunúť ďalej pomocou moderných prístupov, ktoré zabezpečia dlhodobú udržateľnosť a konkurencieschopnosť vinohradníctva.

Udalosti ako **Žehnanie vinohradov na sviatok sv. Urbana** a **Martinské žehnanie vína** sa stali opäť významnými momentmi, ktoré spájali miestnych vinohradníkov, vinárov a všetkých, ktorí majú k vinohradníctvu blízky vzťah. Tieto rituály nie sú len symbolickým gestom, ale aj príležitosťou na zjednotenie komunity a spomienku na stáročnú tradíciu, ktorá je pre nás všetkých zdrojom inšpirácie.

KULTÚRNE PODUJATIA A ROZVOJ AGROTURISTIKY

Rok 2024 bol rokom, v ktorom sme venovali osobitnú pozornosť **rozvoju agroturistiky**. Prostredníctvom účasti na podujatí, ako sú **Otvorenie kultúrneho leta** a **Vína v parku**, sme ponúkli návštevníkom možnosť spoznať nielen krásu našich vinohradov, ale aj autentickú atmosféru dediny a chuť domáceho vína. Tieto akcie sa stali magnetom pre turistov z celej Malokarpatskej oblasti aj Bratislavy, pričom pre miestnych obyvateľov predstavovali príležitosť na stretnutie, oslavu a spoločné spomienky.

V rámci agroturistiky sme sa takisto zúčastnili **celospoločenských podujatí**, ako je Deň otvorených viníc a Deň otvorených pivníc, kde sme mohli prezentovať naše vína a ukázať kvalitu vajnorského vinohradníctva širšej verejnosti. Tieto akcie výrazne prispeli k propagácii našej dediny a k zvýšeniu povedomia o našich historických tradíciách.

SPOLUPRÁCA S MIESTNOU SAMOSPRAVOU A KOMUNITNÉ PROJEKTY

Úspech roka 2024 by nebol možný bez úzkej spolupráce s **Mestskou časťou Bratislava-Vajnory** a ďalšími partnermi z radov miestnej samosprávy. Spoločne sme organizovali niekoľko kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré mali za cieľ posilniť komunitné väzby a propagovať tradície. Medzi významné iniciatívy patrilo aj otvorenie kultúrneho leta, kde sa spájali folklór, tradičné remeslá a prezentácia miestnych produktov vrátane našich vín.

Jedným z kľúčových projektov bol **rozvoj komunitného vinohradu Široké**. Tento vinohrad sa stal centrom, kde sa stretávajú dobrovoľníci, rodiny a všetci, ktorí majú radi tradíciu vinohradníctva. Prostredníctvom dobrovoľníckych brigád, tzv. obaračiek, sme spoločne pracovali na údržbe a obnove tohto miesta, pričom sme zároveň kládli dôraz na enviromentálnu výchovu. V spolupráci so školami sme vytvorili projekty na podporu biodiverzity – od hmyzích a vtáčích domčekov až po sadenie olivovníkov, čo prispelo k zlepšeniu ekosystému v našej oblasti.

PODPORA MALÝCH RODINNÝCH VINÁROV A SÚŤAŽ VAJNKOŠŤ

V roku 2024 sme nezabudli ani na **podporu malých rodinných vinárov**, ktorí predstavujú základ našej vinohradníckej kultúry. Prostredníctvom podujatia **Vajnorská vínná muška** sme vytvorili priestor na prezentáciu kvalitných vín od miestnych vinárov. Súťaž **Vajnkošť**, ktorá združuje amatérskych vinárov, sa stala prestížnou udalosťou, kde si účastníci mohli vymeniť skúsenosti, porovnať kvalitu svojich vín a získať cennú spätnú väzbu. Táto súťaž nielenže pomohla zvýšiť povedomie o kvalite vajnorských vín, ale aj posilnila vzájomné väzby medzi vinármi z celého Malokarpatského regiónu.

Súťažný deň, kedy boli vyhlásení víťazi, sa niesol v duchu osláv a radosti. Návštevníci mali možnosť ochutnať výnimočné vína, spoznať príbehy ich výrobcov a dozvedieť sa viac o tradíciách, ktoré stáročia formovali našu kultúru.

VIANOČNÉ TRHY A MEDZINÁRODNÁ PREZENTÁCIA

V rámci propagácie Vajnor a našej vinárskej tradície sme sa v roku 2024 aktívne zapojili aj do **medzinárodných podujatí**. Na Bratislavských vianočných trhoch sme predstavi-

li naše vína a príbehy, ktoré stoja za každou fľašou. Stánok Vajnorského vinohradníckeho spolku prilákal množstvo návštevníkov, ktorých zaujala história i kvalita našich produktov. Táto prezentácia slúžila nielen na zviditeľnenie Vajnor, ale aj ako príležitosť na nadviazanie nových partnerstiev a spoluprácu s odborníkmi z celého Slovenska i zahraničia.

Rovnako dôležitá bola naša účasť na hudobných festivaloch, ako bol **Lovestream 2024**. Na starom letisku v Bratislave sme prepojiť hudbu, tradíciu a vinársku kultúru. Festival sa stal symbolom spojenia minulosti a prítomnosti, kde sa vinohradníctvo prezentovalo v novom, atraktívnom svetle. Návštevníci si mohli vychutnať nielen kvalitnú hudbu, ale aj vína, ktoré vznikajú z lásky k tradícii a starostlivosti o prírodu.

DOBROVOĽNÍCKE INICIATÍVY – SILA SPOLOČNÉHO ÚSILIA

Jednou z najvýraznejších stránok našej činnosti v roku 2024 bolo **dobrovoľníctvo**. Prostredníctvom rôznych dobrovoľníckych podujatí, ako bol Týždeň dobrovoľníctva, sme mobilizovali stovky ľudí, ktorí sa s nadšením zapojili do obnovy a údržby vinohradov. Firmy ako VÚB, DELL, HENKEL či BOEHRINGER sa pripojili k iniciatíve a ich zamestnanci prispeli k zlepšeniu stavu našich viníc. V roku 2024 sme zaznamenali účasť vyše 550 dobrovoľníkov, ktorí svojou prácou dokazovali, že iba spoločným úsilím vieme dosiahnuť trvalé zmeny.

Medzi najkrajšie akcie patrila prvá **dobrovoľnícka obaračka** v komunitnom vinohrade

Široké. Dobrovoľníci z radov miestnych obyvateľov, študentov a zamestnancov rôznych firiem sa pustili do zbierania hrozna a úpravy vinohradu, pričom sa tešili nádhernému výhľadu na Bratislavu. Tieto aktivity nielenže posilnili komunitného ducha, ale aj ukázali, že srdce Vajnor bije pre tradície a prírodu.

VINOHRADNÍCKY SKANZEN – MOST MEDZI MINULOSŤOU A BUDÚCNOSŤOU

Jedným z projektov, ktorý v roku 2024 nadobudol nový rozmer, je príprava na vytvorenie **Vinohradníckeho skanzenu**. Tento skanzen má ambíciu stať sa miestom, kde návštevníci spoznajú históriu vinohradníctva vo Vajnoroch. Zbierame staré vinohradnícke náradie, fotografie a dokumenty, ktoré svedčia o bohatom dedičstve našich predkov. Krok za krokom pripravujeme priestor, ktorý v budúcnosti otvorí dvere do minulosti a umožní prepojiť historické reálie s modernou prezentáciou.

Skanzen bude nielen múzeom, ale aj vzdelávacím centrom, kde sa budú konať workshopy, prednášky a interaktívne prehliadky. Cieľom je nielen uchovať históriu, ale aj inšpirovať návštevníkov a mladých vinárov, aby s láskou a rešpektom rozvíjali tradície, ktoré formovali našu identitu.

PLÁNY A VÍZIE NA ROK 2025

Sme presvedčení, že rok 2025 prinesie ešte viac príležitostí na rozvoj vinohradníctva, agroturistiky a komunitných aktivít. Naše plány sú ambiciózne a zamerané na ďalšiu

obnovu a rozvoj celej vinárskej oblasti vo Vajnoroch. Medzi hlavné ciele patrí:

› **Modernizácia techniky a infraštruktúry**
Investícia do nového mechanizovaného náradia, ktoré je nevyhnutné pre efektívnu údržbu a revitalizáciu vinohradov. Moderné zariadenia nám umožnia pracovať rýchlejšie a efektívnejšie, čím sa zvýši kvalita našich podujatí a celková udržateľnosť projektov.

› **Posilnenie agroturistiky a kultúrnych podujatí**

Rozšírenie programu agroturistiky o nové atrakcie a tematické podujatia, ktoré prilákajú návštevníkov nielen z regiónu, ale aj zo zahraničia. Chceme vytvoriť príjemné prostredie, kde sa spájajú tradícia, kultúra a moderné formy oddychu, vrátane športových a turisticko-oddychových aktivít.

› **Rozvoj vzdelávacích a environmentálnych iniciatív**

Pokračovať v spolupráci s miestnymi školami a vzdelávacími inštitúciami na organizovaní workshopov a interaktívnych prehliadok, ktoré zvyšujú povedomie o udržateľnosti, biodiverzite a ochrane prírody. Plánujeme rozšíriť vzdelávacie programy aj o témy spojené s históriou a tradíciou vinohradníctva.

› **Vytvorenie trvalej siete dobrovoľníkov a partnerstiev**

Naša vízia je vytvoriť pevné a udržateľné partnerstvá medzi všetkými, ktorí majú radi Vajnory a ich dedičstvo. V roku 2025 plánujeme organizovať sériu stretnutí, diskusií a dobrovoľníckych akcií, aby sa každý mohol zapojiť do tvorby budúcnosti našej dediny.

› **Prezentácia a propagácia Vajnor**

Chceme, aby sa „dedina“ stala synonymom kvalitného viniča, autentického života

a prírodnej krásy. Preto pripravujeme nové propagačné kampane a účasť na regionálnych aj medzinárodných podujatiach, kde predstavíme Vajnory ako jedinečnú vinohradnícku lokalitu.

PLÁN AKCIÍ NA ROK 2025

V nadchádzajúcom roku sme pre vás pripravili bohatý program podujatí, ktoré nadväzujú na tradície a úspechy z minulých rokov. Veríme, že si každý milovník vína, prírody a kultúry nájde to svoje.

22. MAREC 2025 (SOBOTA) – VAJNORSKÁ VÍNNA MUŠKA

› **Miesto konania:** Pivnica Dobrá Lípa, Vajnory
› **Krátky popis:** Ochutnávka mladých vín z ročníka 2024 od vinárov z Vajnorského vinohradníckeho spolku Via Vitis. Príležitosť spoznať začínajúcich i skúsených vinárov a ich jedinečné produkty.

3. MÁJ 2025 (SOBOTA) – FESTIVAL VAJNORSKÝCH VÍN

› **Miesto konania:** Dom kultúry Vajnory
› **Krátky popis:** Podujatie, na ktorom vyberáme a hodnotíme najlepšie vína z BSK. Zároveň skvelá príležitosť na stretnutie vinárov, ochutnávky a výmenu skúseností.

1. MÁJ 2025 (ŠTVRTOK) – OPEKAČKA VO VINOHRADOCH

› **Miesto konania:** Komunitný vinohrad Široké, Vajnorské vinohrady
› **Krátky popis:** Akcia organizovaná v spolupráci s Mestskou časťou Vajnory a Poľovníckym spolkom Vajnory. Príďte si vychutnať opekačku, príjemnú atmosféru a výhľad na rozkvitnuté vinohrady.

10. MÁJ 2025 (SOBOTA) – VÍNA V PARKU

› **Miesto konania:** Park pod lipami, Vajnory
› **Krátky popis:** Verejná koštovka vín spojená s kultúrnym programom. Ideálna príležitosť na letné posedenie s priateľmi a rodinou v srdci Vajnor

24. MÁJ 2025 (SOBOTA) – NA URBANA V ŠIROKÉM

› **Miesto konania:** Komunitný vinohrad Široké, Vajnorské vinohrady
› **Krátky popis:** Tradičné požehnanie vinohradu a vinohradníkom priamo vo vinici. Pripomíname si význam sviatku sv. Urbana a uctieваме si vinohradnícku tradíciu, ktorá siaha stáročia do minulosti.

20. SEPTEMBER 2025 (SOBOTA) – BURČIAKOVICA 2025

› **Miesto konania:** Pri kríži, Vajnorské vinohrady
› **Krátky popis:** Ochutnávka burčiacu a gulášu priamo vo vinici ako oslava úrody daného roka. Snažíme sa vytvoriť tradičné podujatie s dlhšou históriou, ktoré každý rok priláka množstvo nadšencov burčiacu.

› 11. OKTÓBER 2025 (SOBOTA) – DEŇ ORANŽOVÉHO VÍNA

› **Miesto konania:** Pivnica Dobrá Lípa, Vajnory
› **Krátky popis:** Podujatie zamerané na ochutnávku a hodnotenie najlepších oranžových vín. Objavte netradičné chute a spoznajte čaro vína, ktoré si získava čoraz väčšiu obľubu medzi vinármi aj verejnosťou.

15. NOVEMBER 2025 (NEDEĽA) – SVATOMARTINSKÉ POŽEHNANIE

› **Miesto konania:** Bakchus vila, Vajnory
› **Krátky popis:** Slávnostné požehnanie prvého mladého vína ako poďakovanie za tohtoročnú úrodu. Neodmysliteľná tradícia, ktorá symbolizuje spojenie vinárskeho remesla a duchovného rozmeru našej kultúry.

Zmena programu a termínov je možná, preto odporúčame sledovať našu webstránku www.viavitis.sk, alebo si nainštalovať na mobil aplikáciu viavitis, kde sa nachádza aj kalendár plánovaných aktivít.

HĽADÁME KOORDINÁTORA/KU PRE DOBROVOĽNÍCKE AKTIVITY

V rámci našich rozšírených plánov na rok 2025 hľadáme človeka, ktorý je komunikatívny, zodpovedný a má blízko k prírode a vinohradníctvu. Nemusíte byť odborníkom na vinohradníctvo, pretože činnosti, ktoré dob-

rovoľníci vykonávajú, sú jednoduché a nevyžadujú si špeciálne znalosti. Koordinátor/ka bude mať na starosti dohľad nad týmito činnosťami, čo zahŕňa najmä organizáciu dobrovoľníkov, ich zaškolenie a koordináciu počas práce vo vinohrade.

› Kedy a kde?

Dobrovoľnícke akcie väčšinou prebiehajú od pondelka do piatka. Preto by bolo ideálne, ak by kandidát/ka mal/a voľný čas práve počas pracovného týždňa. Vzhľadom na povahu práce sa jedná väčšinou o jeden (maximálne dva) dni v týždni s časovým rozsahom 4 až 5 hodín, no závisí to aj od ročného obdobia a aktuálnej potreby.

› Kto môže byť vhodný kandidát?

Uvedomujeme si, že ideálnym kandidátom či kandidátkou by mohol byť dôchodca/dôchodkyňa z Vajnora alebo okolia, ktorý/á má záujem o komunitné aktivity a chuť venovať svoj čas spoločensky prospešnej činnosti. Táto pozícia však nie je limitovaná len pre dôchodcov – radi privítame každého, kto spĺňa naše požiadavky a má chuť pomôcť.

› Čo bude vašou úlohou?

Hlavnou úlohou koordinátora/ky bude organizovať dobrovoľníkov, pridelovať im prácu a dohliadať na ich činnosť. Na konci pracovného dňa bude potrebné postarať sa o používané náradie, vrátiť ho na určené miesto a skontrolovať, či je všetko v poriadku. Ide o dôležitú pozíciu, ktorá pomáha zabezpečiť hladký priebeh našich aktivít vo vinohradoch.

Ak vás táto výzva zaujala, neváhajte nás kontaktovať. Každá pomoc je vítaná a vaša energia môže výrazne prispieť k udržaniu a rozvoju vinohradníckych tradícií vo Vajnorochoch.

HLAS PRE SPOLUPRÁCU – VÝZVA PRE VAJNORÁKOV

Rok 2024 jasne ukázal, že iba spoločným úsilím dokážeme posunúť tradície a prírodu vpred. Teraz, keď vstupujeme do nového roka, vyzývame všetkých vajnorákov – či už skúsených vinohradníkov, mladých nadšencov, dobrovoľníkov alebo zástupcov miestnych firiem – aby sa pripojili k našim aktivitám. Spoločne môžeme nielen zachrániť a obnoviť naše vinohrady, ale aj vytvoriť trvalé dedičstvo, na ktoré budeme všetci hrdí.

Veríme, že každý príspevok sa počíta (dokonca aj 2 % z dane). Či už ide o fyzickú prácu vo vinohradoch, pomoc pri organizovaní

podujatí, alebo podporu prostredníctvom moderných technológií a inovácií – všetko má svoj význam. Naša komunita je srdcom Vajnora a spolu môžeme dokázať veľké veci. Preto vyhlasujeme otvorenú výzvu: Ak máte chuť a energiu zapojiť sa do rozvoja vinohradníctva vo Vajnorochoch, neváhajte a kontaktujte nás.

ZÁVER – SPOMIENKY, ÚSPECHY A NÁDEJ DO BUDÚCNOSTI

Rok 2024 bol pre nás obdobím zmien, výziev a predovšetkým úspechov. Upevnením našich tradícií, posilnením vzťahov v komunite a aktívnou spolupracou s partnermi sme vytvorili pevný základ pre ďalší rozvoj. Historické vinohrady, ktoré prežili stáročia, sa dnes znovu stávajú symbolom nášho dedičstva – vďaka odhodlaniu a práci mnohých ľudí, ktorí sa rozhodli postaviť na stranu tradícií a prírody.

Rok 2025 je pred nami s novými plánmi a víziami. Chceme investovať do moderného náradia, rozšíriť agroturistické aktivity, vytvoriť vzdelávacie projekty a ešte viac prehĺbiť spoluprácu s dobrovoľníkmi a miestnymi

partnermi. Naša snaha je jasná – chceme, aby Vajnory zostali dedinou, kde sa história spája s budúcnosťou, kde príroda a kultúra idú ruka v ruku a kde každý, kto má srdce pre tradície, môže nájsť svoje miesto.

Nech sú Vajnory miestom, kde sa rodia nielen kvalitné vína, ale aj silné vzťahy medzi ľuďmi. Vaša pomoc, energia a entuziazmus sú tým, čo robí z Vajnora tak výnimočné miesto. Spoločne môžeme zabezpečiť, že dedičstvo našich otcov nielen prežije, ale aj bude inšpirovať ďalšie generácie k ochrane tradícií, prírody a kultúrnej identity.

POZÝVAME VÁS, VAJNORÁCI!

Zapojte sa do našich aktivít, prídte na pripravované podujatia, zdieľajte svoje nápady a pomôžte nám budovať lepšie, udržateľnejšie Vajnory. Každý príspevok je cenný a posúva nás o krok ďalej k vytvoreniu silnej a súdržnej komunity.

Tešíme sa na stretnutie s vami v roku 2025 na našich akciách – a ďakujeme, že ste s nami na tejto ceste!

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (26)

Text: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Ilustrácia: Erb Vajnor zo 16. storočia

Dvadsať rokov predchádzajúceho storočia boli vsutku bohaté na udalosti a aktivity. Prihodovali sa požiare, aktivizovali sa divadelníci, rastie počet obyvateľov, rozvíja sa osvetová práca, po istej stagnácii sa aktivizujú divadelní ochotníci, rozvíja sa spolkový život, vzniká telovýchovná jednota.

Aj miestni živnostníci, majitelia rôznych licencií, sa začínajú v roku 1921 organizovať tým, že si založili vo Vajnoroch „Obchodnú remeselnícku jednotu“ do ktorej vstúpili títo členovia: Fašung Pavol, Vlček Pavol, Hrabák František – hostinca; Šnýmacher – holič, Ježo Ján, Múčka Štefan – kolári; Bednár Alojz, Bednár Augustín, Čaputa Alojz, Novák Jozef – kováčske a podkováčske remeslo; Benčík Štefan, Čech Tomáš, Černý Jozef, Ralbovský Jozef – krajčíri; Moric a František Sprinzl – liehovar; Hatala Ľudovít, Ježo Milan, Ježo Pavol, Kuracina Imrich, Snehota Karol – obuvníci; Hrabák František – pekárstvo, Šotníková Jozefína, Svitničová Terézia – pôrodné asistentky; Doležal Emil, Grof Gustav, Zdražil František – mäsiarstvo a údenárstvo, Zeman Jozef, Fekete Jozef, Lobpreisová Agneša a Terézia, Takáč Ján – obchod s miešaným tovarom; Lobpreisová Terézia – trafika; Vitouš Jozef, Vlčková Mária – trhovca; Kudrnáč Ján, Zeman Stanislav – stolári; Komenda Karol – murár a zubný technik Podzámsky Ella.

V roku 1921 vajnorská dychová hudba prvý raz po vojne vyhráva mimo svojho „obvodu“, tentoraz hneď priamo v Prahe Vršovicach pri príležitosti výstavy vajnorského vína, keď túto výstavu organizoval vtedajší predseda Potravného družstva vo Vajnoroch Ján Fekete, ktorej cieľom bola nielen dobrá reprezentácia svojich vín rôznych sortimentov, ale aj predstavenie slovenskej dychovej hudby, originálnych krojov, predvedenie folklóru a naostatok prejavenia spolupatričnosti Slovákov a Čechov v novovybudovanej ČSR.

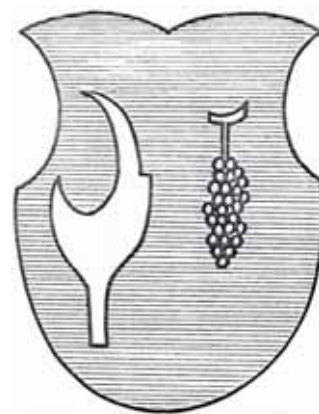
V nastávajúcom roku 1922 sa vo Vajnoroch zakladajú dve ďalšie družstvá. Prvé je Vinohradnícke, ktorého predsedom sa stáva Ján Fekete, keď bol predtým predseda Potravného družstva, ďalej je zakladajúce družstvo Úverné, ktoré je predchodcom jestvujúcej Štátnej sporiteľne. Toto založil úradník Ján Leška ako predseda za účinnosti podnikavých funkcionárov obce akými boli Pavil Fekete, Štefan Fašung, Jozef Zeman č. 104, Jozef Zeman č. 155, Ján Zeman, Pavol Zeman, Štefan Brúder, Martin Brúder, Jozef Orth, Martin Krištofič a Ján Grebeči r. 1901, ktorý vykonával dlhé roky v tomto družstve účtovníka.

Najmä Úverné družstvo v prvých povojnových rokoch bolo potrebné pre obyvateľov obce, lebo len na výstavbe nových domov sa podieľalo zapožičiavaním peňazí za výhodných podmienok, zabezpečovalo aj nákupy hospodárskych potrieb ako umelé hnojivá, uhlie do domácnosti, osivá, ovocné stromy a pod. Prispením tohto družstva pomohlo Vajnorčanom postupne kúpiť aj v cudzích chotároch 500 hektárov pôdy. Úverné družstvo malo v tom čase 1 154 vkladateľov a iba školské deti mali viac ako 300 pokladničiek a ich vklady prekročili sumu sto tisíc Kč.

Vajnorská škola organizovala stále programové umenie, hlavne dekoratívne nadväzujúce takto na živú tradíciu predkov. Začalo sa to najnižšími triedami od známych jednoduchých prvkov, žiaci vo vyšších triedach si kombinujú určité ozdoby v kreslení a v ručných prácach so zameraním na výchovný praktický životný charakter. Mladšie, ale aj staršie dievčatá sa venujú ozdobám na prestieradlách, ručníkoch, vreckovkách a krojových súčiastok.

Kresby a výšivky detí, ako aj dospelých, boli vystavované spočiatku len na škole vo Vajnoroch, kde z týchto prác vzniklo jedinečné múzeum prác v ornamentike a výšivkách a slúžili pri pedagogických návštevách ako učebný materiál, čo si vždy pochvalovali účastníci tohto vajnorského múzea.

Zásluhou Kataríny Brúderovej a jej žiačok na škole, dostáva sa táto škola svojimi maľova-

nými predmetmi skúmania ako s(c)vojrázneho múzea. A tak nečudo, že začali o ňu javiť aj cudzinci, ktorí navštívili Bratislavu. Jedným z prvých návštevníkov školy bol aj syn prezidenta francúzskej republiky Jacques Millerand, ktorý bol krásou malieb školy aj samotnými Vajnoramai nadšený, čo dokazuje aj jeho zápis v školskej kronike z roku 1922.

Rok 1923 je poznačený ďalším veľkým odlivom mladých mužov z Vajnor, ktorí v jednotlivých vlnách odchádzajú za zárobkom, tentoraz do Francie. Takmer všetci títo pochádzali z robotníckych rodín, alebo bezzemkov k čomu ich nútila nezamestnanosť hlavne počas zimných mesiacoch. Tak odchádzajú Martin Bednár r. 1899, Filip Fekete r. 1904, Štefan Fašung r. 1900, Ferdinand Zeman r. 1095 a Vavrín Žiška r. 1895. Všetci sa však postupne po krátkom čase vracajú späť domov, len Štefan Fašung, ktorý mal byť istý čas zamestnaný v cirkuse a pri jednom krmení v Afrike ho mali divé zvery roztrhať na smrť.

Za týmito postupne odchádzajú tie do Francie František Bednár r. 1906, Ján Bednár r. 1901, Alojz Brúder, Štefan Brúder r. 1901, Alojz Čík r. 1903, Karol Jaslovský r. 1904, Cyril-Method Panák r. 1905.

Ani jeden z nich to nemal vo Francii na ťažkých ustlaných. Do jedného museli zháňať prácu či už v bani, továrňach, vinohradoch a inde. Ale i tak ako námezdní robotníci si ne našli trvalé zamestnanie. Takouto životnou

skúsenosťou vidiac kapitalistický svet z inej stránky, pozerajúc organizovanosť francúzskej robotníckej strany a jej triedy štrajkami, zvyšovalo ich uvedomenie a tak nečudo že v neskoršej dobe mali naši politickí prominenti s nimi ťažkosti aj vo Vajnorochoch, prečo aj títo pracujúci boli väznení(68).

Vajnorská škola neostáva so svojimi prácami len doma, ale zúčastňuje sa výstav svojich prác aj mimo Bratislavy. Prvá takáto výstava ktorej sa zúčastnili, sa konala v Prahe v dňoch 12. až 23. mája 1923 pri príležitosti Hospodárskej výstavy. A tu v jednom pavo(i)

lóné vystavuje škola vyše tisíc kresieb 8-11 ročných žiakov a žiačok. Táto výstava sa tešila veľkej pozornosti návštevníkov, ktorí nešetřili chválami a obdivom nad prácou mladých vajnorských umelcov.

Nuž a k ich tvorivej práci, ako aj návštevníkov, vyhrávala vajnorská dychovka...

Rok 1923 bol známy, nielen účasťou vajnorských žiakov – výtvarníkov a dychovky v Prahe. Z hlavného mesta ČSR priletelo prvý raz lietadlo novovzniknutej leteckej spoločnosti do Bratislavy práve do Vajnor, ktoré sa takto

stávajú ešte známejšími, než dovtedy. Okrem už spomínaného syna francúzskeho prezidenta zavítalo do Vajnor mnoho ďalších známych osobností, o ktorých sme už priniesli v predchádzajúcich číslach článku, medzi nimi i anglický spisovateľ a historik, veľký priateľ Slovákov Robert William Seton - Watson, známejší pod pseudonymom Scotus Viator - škótsky cestovateľ alebo cestujúci Škót. O ňom sa zmiňujeme v inom materiáli tohto čísla.

—
Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory

Rozlúčili sme sa s pani Elenou Popelkovou

Text: Soňa Molnárová

Snímka: archív rodiny

V knihe života je všetko napísané, všetko dané, jej listy sú osudom prevracané až kým práve ten osud nerozhodne, že je čas, aby sa kniha zavrela...

V čase, keď na adventnom venci horí tretia svieca, prichádza čarovný čas ľudskej, ale hlavne rodinnej spolupatričnosti, keď tá najkrajšia a najčistejšia podoba šťastia má svoju tvár v tvárach všetkých, ktorých milujeme, a tešíme sa z ich blízkosti. V teple domova pri voni ihličia nachádzame chvíle pre blízkych, chvíle na rozhovor, na ktorý je v priebehu všedných dní tak málo času. Pri prestretom vianočnom stole pookrejeme pri pohľade na ľudí, ktorí pre nás predstavujú istotu rodinného kruhu.

V čase, keď sa všetci chystali na najkrajšie sviatky v roku, zasiahla nás smutná správa, že kniha života pani Elenky Popelkovej sa 19. decembra 2024 navždy zatvorila, keď dotýklo jej srdce naposledy. Jej životná kniha je ukončená, dopísaná. Je to román prepletený chvíľami radosti, pohody a šťastia s chvíľami trápenia, starostí a skúšok. Môžeme ho založiť do knižnice spomienok.

Pani Elenka Popelková ostane medzi nami vďaka svojej láske k najbližším, k manželovi, deťom, vnúčatám, nielen k celej rodine, ale aj Vajnorákovi. Ako matrikárika sprevádzala ich život od narodenia cez sobáš, až po poslednú rozlúčku. Po odchode na zaslúžený dôchodok neoddychovala, ale pracovala ako knihovníčka v miestnej knižnici a zároveň sa venovala charite. Organizovala zbierky šatstva, ktoré balila do balíkov pomoci a posielala núdznym po celom Slovensku.

Vždy vedela povzbudiť, povedať pekné slovo. Bola ochotná pomôcť vždy, keď videla, že to niekto potrebuje. Odišla ticho so srdcom plným lásky. Už nie prítomnosť, ale spomienky na ňu nás budú sprevádzať naďalej. Ostáva v našich srdciach, spomíname, ďakujeme a tisnú sa nám slzy do očí.

Na poslednej ceste pani Elenky Popelkovej sme sa sklonili pred ňou s hlbokou úctou a vreľou vďakou za všetko, čo nám dala, čo pre naše Vajnory urobila.

Češť jej svetlej pamiatke!

Hoc odišla som bez slova a na rozlúčku nebol čas, spomienky na mňa nech navždy zostanú vo vás.

Včelársky rok sa nikdy nekončí – rozprávanie o včelároch a včielkach (4)

Zima, zima tu je ...

Pri slnečnom zimnom dni a teplote vyššej ako 10-12 stupňov sa včielky idú preletieť a vyčistia si výkalové vaky.

Včelár môže z monitorovacích podložiek získať informácie o veľkosti zimného chumáča a spotrebovaní zimných zásob.

Text: Mgr. Beáta Veverová

Mnohí si určite pamätáte túto ľudovú pesničku a je nám za tými poletujúcimi vložkami niekedy aj smutno. Ale zima sa prehupla do svojej druhej polovice a.áme za sebou najkrajšie obdobie roka. V závere toho minulého sme sa viac stretávali s deťmi zo ZŠ Kataríny Brúderovej, keď sme spolu vyrábali sviečky na vianočné trhy v škole. Naše deti sú veľmi kreatívne a práca s voskom bola pre ne zaujímavou a tvorivou činnosťou – niektoré pracovali s medzistienkami veľmi precízne, takmer na úrovni profesionálov. Mnohí z vás si vyskúšali výrobu sviečok a ich zdobenie z prírodných a aj farebných medzistienok, ktoré sme spolu tvorili vo Vajnorskom ľudovom dome v adventnom čase. Potešujúci bol veľký záujem o prácu s včelím voskom, ale inšpiratívne boli aj rozhovory o živote a práci s včielkami samotnými.

Koniec minulého roka nám priniesol relatívne teplú zimu. Dôsledky otepľovania pocítujeme každoročne nielen my, ľudia, ale najmä príroda a všetky živočíchy. Prudké zmeny teplôt v čase, keď má príroda odдыхovať pod bielou perinou a teploty sa zvyčajne odčítavali od nuly smerom nadol, prinášajú mnohé anomálie v správaní sa zvierat a hmyzu. Medveď už nespí tuhým zimným spánkom - a teda všetci návštevníci lesa sa musia mať na pozore aj v prvých mesiacoch roka.

V severnejších oblastiach Slovenska, kde sa o tomto čase zvyčajne lyžovalo na prírodnom snehu, sme radi aj za ten technický. V druhej polovici januára u nás na juhu už kde tu zakvitli snežienky, liesky a teploty náhle stúpili niekoľko dní za sebou aj nad 12 stupňov. Mnohí včelári pozorovali prvé prelety zazimovaných včelstiev a krátku znášku pelu. Včelárovi prínos pelu do úľa signalizuje, že matka kladie vajíčka. Pre oko radosť, že včielky žijú, vykalia sa a preletia, avšak vonku na ne číha aj veľký nepriateľ –

náhle klesajúca teplota. V týchto prvých mesiacoch roka nič výnimočné. Hoci sú vybavené akýmsi vnútorným radarom a vedia, keď sa náhle mení teplota mimo úľa, mnohé skrehnú a hynú na letáči alebo vo vnútri svojho domova, neschopné opäť vytvoriť plnohodnotný zimný chumáč a zohrievať a kŕmiť matku a seba navzájom. To bola kedysi jediná úloha zimných včiel. Jav, ktorý ale nastáva v samotnom úli, má oveľa horší dopad na celú kolóniu. Zimný chumáč sa vplyvom dennej vyššej teploty a slniečka rozostúpi, matka zakladie vajíčka. Ich počet je neporovnateľne menší ako počas jari či produkčného letného obdobia, ale včely majú v sebe geneticky zakódovanú starostlivosť o plod. Ako náhle však klesnú teploty počas týchto dní skokom dolu, zostávajú zohrievať a kŕmiť vyvíjajúce sa larvičky tam, kde matka nakládla vajíčka, a odtrhnú sa od zimných zásob v úli. Zimný chumáč už nie je taký kompaktný a hrozí úhyn z nedostatku potravy. Tá je možno len o jeden či dva rámiky ďalej. Včely v teplej zime spotrebovávajú viac zásob a je úlohou včelára

odhadnúť, kedy hrozí, že jeho včielky nebudú mať dostatok zásob na zvládnutie konca zdanlivo lepšej - miernej zimy. Aj preto sme častokrát nútení včely otvoriť aj v takomto zimnom období a kontrolovať zásoby. Za normálnych okolností – tuhšej zimy – by v pokoji zimovali včielky a aj včelár. Ten ale ani v zimných mesiacoch neoddychuje – sústreďuje sa predovšetkým na prípravu na začiatok novej sezóny. Z vyradených plástov a z nich vytopeného vosku si dá vyrobiť nové medzistienky, ak nemá zariadenie na vlastnú výrobu. Z nakúpených – zvyčajne lipových – prírezov stĺka rámiky, predvrtava a drôtkuje ich, aby mal v sezóne všetkého dostatok. Dezinfikuje súčasti úľov a pracovné pomôcky.

Počas zimných mesiacov kontroluje stav odobratých a vytočených plástov, či ich nenapadla vijačka voštinová, ktorá ich dokáže znehodnotiť alebo úplne zničiť. Táto úľová mola sa živí včelím voskom a dokáže ho - pri jeho nesprávnom ošetrení a zimnom uskladnení - skonzumovať pre svoj ďalší rozvoj. Ak by včelár nezakročil, na jar by mohol nájsť prázdne znehodnotenú rámiky a niekoľkonásobne rozmnoženú kolóniu tejto úľovej mole. V prípade, že je napadnutie plástov zanedbateľné, dokáže si s opravou takýchto voskových plôch včelstvo na jar poradiť aj samo. Silné včelstvá sa počas sezóny vyrovnávajú s prítomnosťou vijačky voštinovej, keď používajú svoje vlastné zbrane – čistiaci pud a propolis na dezinfekciu úľového prostredia.

Propolis je zmes rastlinných živíc, ktoré zbierajú včielky počas sezóny. Každú medzeru v úli, ktorá je pod 4 mm, čo najskôr zapopolisujú. Propolis používajú napríklad aj na zakonzervovanie väčšieho uhynutého votrelca v úli – v jesenných a zimných mesiacoch zvyčajne piskor alebo myš. Priemerne zozbiera jedna včelia rodina 80 až 120 gramov propolisu za rok. Použitím propolisových mriežok, ktoré vkladá do úľa včelár, dokáže vyťažiť z jedného včelstva takmer dvojnásobok surového propolisu. Ten sa ďalej spracúva vymrazením a rozomieľaním. Najpoužívanejším výrobkom je potom propolisová tinktúra, rôzne kozmetické prípravky – krémy a mastičky alebo balzamy na pery. Antiseptické vlastnosti propolisu popisoval už jeden z najvýznamnejších lekárov antických čias Hippokrates či grécky filozof Aristoteles. V starovekom Ríme bol propolis výbavou vojsk odchádzajúcich do vojen. Záznamy z benediktínskych kláš-

torov v Európe dokladujú, že mnísi okrem medu vyrábali liečivé masti aj z propolisu. Počas II. svetovej vojny dostal propolis pre svoje vzácne liečebné vlastnosti názov aj „ruský penicilín“. Zloženie propolisu je počas roka rôzne, pretože včielky zbierajú živice vždy z iného zdroja, aj preto sa naň nevytvára rezistencia. Z hlavných zložiek obsahuje propolis až 50% živíc, 22% vosku a zvyšok tvoria esenciálne oleje, peľ a rastlinné metabolity. Pokiaľ je súčasťou domácej lekárnice propolisová tinktúra, je dôležité pred jej používaním otestovať kvapku na predlaktí, či nie ste na propolis alergickí. Pri užívaní propolisovej tinktúry – zvyčajne je propolis macerovaný v 60% alkohole – je vhodné kvapky rozmiešať vo vode a vypiť. Bezalkoholová verzia sa vyrába na vodnej

báze – vhodná najmä pre deti, starších ľudí či tehotné ženy. Propolis je v súčasnosti pre svoje antiseptické a antibakteriálne účinky využívaný aj ako podporný prostriedok pri liečbe dýchacích ciest formou inhalácií či v difuzéroch. Propolis spolu s medom je overeným receptom na akútne popáleniny.

Liečivých produktov, ktoré máme vďaka včelám k dispozícii, je oveľa viac, ale med, propolis, obnôžkový kvetový peľ či včelí perga – fermentovaný peľ prepracovaný včelami a následne uložený do včelích buniek, materská kašička či včelí jed patria k tým, ktoré už stáročia používali aj naši predkovia. Ak je to možné, je najlepšie ich kupovať od svojho lokálneho včelára, ktorý tieto produkty nielen predáva, ale je aj ich výrobcom.

Občianske združenie Podobenka z Vajnory organizuje s podporou Mestskej časti Bratislava-Vajnory kultúrno-spoločenské podujatie

Lésola lésola, Kujetni nédzela

- Jarné zvyky a obyčaje – OFSk Podobenka z Vajnory
- Piesne z Vajnory – FSK Podobenka z Vajnory
- Veľká noc vo Vajnoroch – premietanie historických dokumentov
- Veľkonočná krása – predajná výstava kraslíc
- Súťaž o najkrajšie kraslice – výstava a vyhodnotenie súťaže
- Vajnory v spomienkach – historická fotografia

13. apríl 2025 od 15:00 do 18:00 h
Dom kultúry Vajnory, Pod lipami 2

Radíme budúcim majiteľom domácich miláčikov (2)

Starostlivosť o šteniatko: prvé dni v novom domove

Text: Viktória Vanerková **Snímky:** archív

Po príchode do nového domova čelí šteniatko množstvu nových vzručov, podnetov a zmien. Tie sú preň vzrušujúce, no i náročné. Aby ste mu pomohli rýchlo sa adaptovať a cítiť sa bezpečne, je potrebné najskôr domácnosť na jeho príchod pripraviť. Miesto na spánok a odpočinok by malo obsahovať dostatočne veľký pelech alebo klieťku a misky na vodu a jedlo. Tento priestor by mal predstavovať pre šteňa „bezpečné útočisko“, v ktorom bude nerušene odychovať. Optimálne je umiestnenie v pokojnejšej izbe, no stále pod dohľadom. Ešte pred prvým vstupom šteniatka do domu sa uistite, že všetky potenciálne nebezpečné predmety sú odstránené z dosahu – elektrické káble, toxické rastliny, prípadne aj veľmi hodnotné predmety.

Zvládnutie prvých nocí môže byť neľahké. V doterajšom živote malo šteniatko vždy pri sebe matku alebo súrodencov. Z tohto dôvodu je úplne nevhodné ho počas prvých dní a nocí ne-

chávať osamote. Na druhej strane, navykanie si na nové prostredie a ľudí by malo byť pozvoľné a bez nátlaku. Doprajte mu pokoj na adaptáciu a nezahľte ho ihneď množstvom stimulov.

Správne kŕmenie je jedným zo základov zdravého života psa. Či už sa rozhodnete kŕmiť granulami, surovým mäsom alebo varenou stravou, suroviny obsiahnuté v krmive by mali byť vždy kvalitné a prispôbené veku a potrebám plemena. Plnohodnotné a nutrične vyvážené krmivo dodá energiu a živiny potrebné na rast a vývin šteniatka. V prípade granúl je vhodné pokračovať v značke, ktorou kŕmil chovateľ. Kŕmnu dávku rozdeľte na viac porcií (pokojne 4 – 5) a podávajte ich v priebehu dňa. Počas dospievania sa bude počet porcií postupne znižovať. Nenechávajte psíkovi nepretržitý prístup ku krmivu, môže to viesť k prejedaniu sa. Na rozdiel od toho, prístup k čerstvej a čistej vode by mal byť zabezpečený počas celého dňa i noci. Ak je potrebné zmeniť krmivo (napríklad pri tráviacich problémoch), prechod na nové by malo byť postupné v priebehu niekoľkých dní alebo týždňov. Vybrať si spomedzi obrovského množstva dostupných značiek je však náročné. Odborníci na výživu psov radia vyvarovať sa granulám zo supermarketu a rad-

šej sa pri výbere poradiť s chovateľom alebo veterinárom.

Jednou z prvých vecí, ktoré chce nový majiteľ naučiť svoje šteniatko, je vykonávanie potreby vonku. Šteniatko vyžaduje vykonávať potrebu každých pár hodín. Zo začiatku je vhodné zobrať ho von po každom jedle, pití alebo spánku. Každý úspešný pokus vonku odmeňte maškrtou a pochvalou. Je nevyhnutné byť trpezlivý – niektorým šteniatkam môže pochopenie trvať o niečo dlhšie než iným. Vyhnite sa trestom za nehody v interiéri, môže to viesť k stresu a nechceným reakciám.

Šteniatkovský vek je veľmi dôležitý z hľadiska socializácie. Formou prechádzok spoznáva šteňa svet okolo seba. Hravou a pozitívnou formou mu môžete postupne ukazovať okolie domu, prírodu, iných ľudí, psov a ostatné zvieratá, autá, nákupné centrá, MHD, rôzne zvuky či čokoľvek iné, s čím sa bude v živote stretávať. Čím skôr tieto veci spozná, tým ľahšie sa s nimi bude v dospelosti vyrovnávať. Aj tu však platí, že radšej častejšie, ale kratšie. Väčšia fyzická záťaž nie je pre šteniatko v tomto veku vhodná, najmä z dôvodu správneho vývinu pohybového aparátu.

Jedným z prvých miest, ktoré by malo šteňa navštíviť, je ambulancia veterinára. Je potrebné overiť, či má šteňa čip registrovaný na nového majiteľa s aktuálnymi údajmi, dohodnúť očkovací kalendár a pravidelné odčervenie.

Poslednou veľmi dôležitou časťou v prvých týždňoch a mesiacoch života je hra. Je po-

trebná pre fyzický aj mentálny vývin. Prostredníctvom hry budujete aj svoj vzájomný vzťah so psikom. Používajte pri tom bezpečné a odolné hračky, pri ktorých nehrozí riziko poranenia alebo vdýchnutia. Nenechávajte šteniatko bez dozoru s hračkami – môže rozhrýzť a zjesť ich nebezpečné textilné alebo plastové časti.

A ako je to v tomto veku s výchovou a výcvikom? Výchova predstavuje v podstate takmer všetko vyššie spomenuté – od vykonávania potreby vonku, cez hru a naučenie na vôdzku a obojok, až po to, že sa váš pes nebude báť prejsť cez križovatku. Výcvik s tým veľmi úzko súvisí. Pre mňa osobne je najdôležitejším povelením privola-

nie k majiteľovi. Základy privolania môžete začať budovať už u šteniatka. Zavolajte ho veselým tónom a keď príde, odmeňte ho. Skúšajte to pravidelne, najskôr v pokojnom prostredí, neskôr môžete pridávať rôzne rušivé podnety. Spoľahlivé privolanie môže v budúcnosti zabrániť nebezpečným situáciám a zároveň posilní vzťah medzi psikom a človekom.

Hoci je každé šteniatko jedinečné, jedno majú spoločné – potrebujú vás. Vašu starostlivosť, vedenie a bezpečie. Správnym prístupom z neho dokážete vyformovať vyrovnaného a šťastného psa. Nezapomnite si však šteniatkovské obdobie užívať, pretože utečie rýchlejšie, než si myslíte.

Bezohľadnosť zabíja!

Text a snímky: Eva Vlašičová

Vajnory – dedina v meste. Dedina je veľmi rušné miesto plné aktivít a života: kikirikanie kohúta skoro ráno, vrčanie kosačky sobotu podvečer, vône z grilu, radostný detský krik z bazéna, povalujúce sa mačky uprostred ulice, susedia, ktorí sa dlhé roky poznajú a pestujú si dobré vzťahy, alebo naopak udržiavajú nezmyselné spory. Taká je dedina, iná než mesto.

Už niekoľko mesiacov šoférov na vjazde do dediny vítajú značky vyzývajúce k ohľaduplnosti. Ako prvé by mal každý šofér ubrať plyn. Isteže, roky sa všetci niekam ponáhľame, do práce, z práce, k lekárovi, do obchodu, do školy, domov. Vždy je dôvod náhliť sa, ušetriť čas, pridať plyn. Veď cesta je osvetlená, prázdna, bezpečná.

Na Hospodárskej ul. – hlavnej vajnorskej ceste sú aspoň tie dva semaforey, čo občas premávku pribrzdia. V niektorých bočných uliciach okolo škôl a škôlky sú spomaľovače. A kde nie je nič, tam sa jazdí o závod, veľká rýchlosť na pár metroch, žiadna predvídavnosť, žiadna ohľaduplnosť.

Nového člena domácnosti chlapci uviedli vetou: „Pozor, teta, má tam mačku!“ Mali na mysli malé slepé mača veľkosti čevabčiči, ktoré našli na smetisku v mláke, keď likvidovali

vali bodrel po vyhorenom stánku s langošmi pri Bakchusvile v r. 2021. Asi ho matka pri prevláčaní mládat stratila, deti ho doniesli domov: „Tak si nás vychovala, aby sme boli všímaví a zodpovední,“ povedali mi.

Šaňa sme zachránili, vypiplali, všeličo naučili a za 3,5 roka nám prirástol k srdcu ako plnohodnotný člen našej rodiny. Mal doma svoje miesto a každý deň nám spôsoboval radosť svojou prítomnosťou. Jedného dňa začiatkom roka 2025 sa nevrátil. Smrť našiel pod kolesami auta na ceste domov len kúsok od miesta, kde to mal rád, kde sme ho čakali, v osvetlenej úzkej bočnej uličke.

Niekoľko môže myknúť plec, že to bola len obyčajná dedinská mačka. Áno, bola. Lenže rovnako nečakane môže z brány na ulicu vybehnúť aj pes alebo dieťa. Ako sa potom bude ospravedlňovať arogancia, bezohľadnosť, pocit nadradenosti? Neobstojí výhovorka, že pod kolesá vbehol nečakane (kocúr s dobrým sluchom, ktorý sa bál áut). Z plynu na brzdu je to len zlomok sekundy a nič to nestojí.

Iste, vo svete sa dejú ďaleko väčšie nešťastia než jeden zrazený kocúr najdúch. Prečo by však nemalo záležať na živote jednej mačky? Na každom živote predsa niekomu záleží. K ohľaduplnosti nás nemusia vyzývať žiadne cedule.

Divadlo GUnaGU rozosmialo a prinútilo aj zamyslieť sa

Text a snímka: redakcia

V nedeľu 16. februára sa v Dome kultúry Vajnory uskutočnilo divadelné predstavenie obľúbeného bratislavského Divadla GUnaGU s názvom Nízkočuchý život. Komédia o láske, deťoch a morálke súčasnej spoločnosti priniesla divákovi nielen množstvo humoru, ale aj momenty na zamyslenie.

Na vajnorské javisko zavítali známe herecké tváre – Zuzana Šebová, Evelyn, Darina Abrahámová, Anikó Vargová a Viktor Hor-

ján. Príbeh sa odohrával v redukčnom sanatóriu, kde platia prísne pravidlá na kontrolu tukov a kalórií. Stretávajú sa tu tri ženy s odlišnými osudmi – redaktorka Anita, poslankyňa Ingrid a psychicky zranená Krista. Každá z nich rieši svoje vnútorné boje a cez ich príbehy sa odhaľuje odraz dnešnej spoločnosti.

Veľká sála Domu kultúry bola vypredaná do posledného miesta, čo potvrdilo, že aj divadelné predstavenia majú vo Vajnoroch svoje miesto. Vysoký záujem o podujatie je pre nás povzbudením a motiváciou prinášať obyvateľom Vajnora ďalšie kultúrne zážitky.

Spoločný školský a farský ples bol po prvý raz

Text: Darina Olahová **Snímky:** archív

Dňa 8. 2. 2025 sa po prvýkrát uskutočnil spoločný farský a školský ples, ktorý spolu s farnosťou Vajnory zorganizovalo spoločenstvo rodičov našej Základnej školy sv. Jána Pavla II. Večer bol nielen plný zábavy, tance a dobrých ľudí, ale aj umeleckých zážitkov. Ples otvorili dvaja úžasní a talentovaní operní speváci zo Slovenskej filharmónie, ktorí nám svojím umeleckým prednesom vyrazili dych. Počuli sme árie z opery La Traviata od Giuseppe Verdiho, či Pieseň o rodnej zemi z operety Hrnčiarsky bál od Gejzu Dusíka. Celý večer nás sprevádzala kapela, ktorej piesne nenechali sedieť veru žiadneho z hostí. Tanečníci z folklórneho súboru Technik predviedli rôzne ľudové tance. No neskončilo sa to len pozerať na tanečníkov. Hostia si mohli niektoré ľudové tanečné kroky aj vyskúšať. O zábavu bolo postarané. Veľká vďaka patrí spoločenstvu rodičov, farnosti Vajnory, pani riaditeľke a všetkým sponzorom, ktorí sa na organizácii plesu akokoľvek podieľali a postarali sa o príjemný a vydarený večer. O rok sa snáď stretneme v takej dobrej nálade znovu.

Karnevalové popoludnie v základnej škole

Text: Daniela Moravcová **Snímky:** archív školy
Fašiangy sú symbolom veselosti, zábavy a hlavne obdobím karnevalov. A tak aj Základná škola Kataríny Brúderovej zorganizovala 19. 2. 2025 v našej novej telocvični karneval. Deti boli kreatívne a vymysleli spolu s rodičmi originálne masky. Mali sme promenádu, súťaž, diskotéku a dobrú náladu. Každá maska nakoniec dostala sladkú odmenu.

Zážitky žiakov z lyžiarskeho výcviku v Zuberci

Text: Mgr. Pavol Škripek, PaedDr. Ivona Hološová **Snímky:** archív

V tomto školskom roku zažili žiaci Základnej školy Kataríny Brúderovej februárový lyžiarsky výcvik na Orave - v lyžiarskom stredisku Janovky v Zuberci. Každý deň priniesol bohatý a zaujímavý program. Okrem lyžovania žiaci absolvovali výlet do skanzenu Múzea oravskej dediny, kde sa zoznámili s tradičnou oravskou kultúrou. V predposledný deň pobytu v turistickej chate pod Grapou bol slávnostne vyhlásený najlepší lyžiar a najlepšia lyžiarka výcviku. Tieto ocenenia sa udeľovali za najvýraznejšie zlepšenie v lyžovaní počas výcviku. Vyhlásili sme aj skokana roka v lyžovaní, ktorý sa zlepšil v technike a odvahe na svahoch, a cenu Kráľa, ktorú získal účastník s najväčšou vytrvalosťou a odhodlaním.

Lyžiarsky výcvik nebol len o lyžovaní, ale aj o spoznávaní nových miest, tímovej práci a výzvach, ktoré nás posúvajú vpred. Všetci účastníci si odnášali domov nielen nové lyžiarske schopnosti, ale aj množstvo nezabudnuteľných zážitkov.

Korčuľovanie v Pezinku

Text: Mgr. Lucia Koporcová, ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Naši škôlkari absolvovali od 3. 2. do 7. 2. 2025 kurz korčuľovania. Každý deň sme sa chodili korčuľovať na štadión do Pezinka. Deti sa deň čo deň zlepšovali v udržaní rovnováhy a postupne sa učili základné korčuľarske zručnosti. Každý deň sa tešili na ľad a čo nové sa naučia.

Školáci úspešne zvládli korčuľovanie

Text: Daniela Moravcová

Tak ako po minulé roky, aj tento rok vo februári žiaci Základnej školy Kataríny Brúderovej absolvovali týždňový kurz korčuľovania v Avio- ne. Inštruktori rozdelili deti zo školského klubu detí podľa ich schopností do štyroch družstiev. Postupne sa malí korčuľari učili novým zručnostiam na ľade a zdokonaľovali si nadobudnuté. Zažili pritom mnoho radosti a zábavy. Posledný deň predviedli svoje korčuľarske schopnosti svojim rodičom. Kurz úspešne zvládli a tešíme sa na korčuľovanie budúci rok!

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete **Snímky:** archív FK Vajnory

Zimná futbalová realita

Obdobie od polovice novembra do polovice marca je pre náš klub veľmi špecifické. Na jednej strane nemôžeme z logických dôvodov využívať náš areál, no na druhej nechceme prerušiť tréningový proces žiadnej skupiny, aby deti mohli rozvíjať svoje schopnosti aj v zime. V aktuálnych podmienkach pri 260 deťoch to nie je vôbec jednoduché. Okrem veľkého poč-

tu hráčov a tímov majú svoje časové požiadavky aj tréneri, plochy nie sú prístupné vždy a treba brať ohľad aj na vzdialenosti. Boli časy, keď mal klub oveľa menej mládežníckych družstiev, a aj tím sa v tomto období počet tréningov zmenšoval. Už sa ale snažíme o to, aby mali všetky kategórie rovnaký počet tréningových jednotiek ako na ihrisku v bežnom období. Ten-

to rok sa nám to nepodarilo iba pri dvoch prípravkách (U10 a U11). A ako to teda fungovalo v zime, keď areál oddychoval a navonok klub spal? Zložito. Obrovská masa hráčov rozdelená do 12 skupín vrátane mužov, ktorí sa pripojili začiatkom februára, sa pravidelne stretávala až na 9 rôznych miestach.

TELOCVIČŇA ŠTÁTNEJ ZŠ

Tým najhlavnejším priestorom bola pre nás stará telocvičňa Základnej školy Kataríny Brúderovej. Okrem pondelka v nej mal klub spolu 10 tréningových jednotiek, teda dokopy 12 hodín. Striedalo sa počas nich 8 skupín.

IHRISKO ŠTÁTNEJ ZŠ VONKU

3 dni v týždni sa stávalo, že zatiaľ čo bolo jedno naše družstvo v telocvični, iná trénovalo na vonkajšom ihrisku školy len pár metrov odtiaľ. Po dokončení jeho rekonštrukcie využívalo novú plochu 5 družstiev spolu 6 hodín týždenne.

HANGAIR

Mali sme v úmysle využívať aj novú telocvičňu štátnej Základnej školy, ale keďže sme nenašli spolu s vedením tejto inštitúcie a našej obce spôsob, ako to zariadiť, museli sme hľadať iné miesto. No a našli sme ho v špecializovanej hale Hangair hneď za Vajnoriou, kde sa pred touto zimou uvoľnil jeden priestor. No a keďže bol pre špecifický pohybový tréning ideálny, z pôvodných pár bolo nakoniec až 6 tréningov pre 6 rôznych skupín od 8-ročných až po starší dorast v celkovej dĺžke 9 a pol hodiny.

TELOCVIČŇA CIRKEVNEJ ZŠ

Dlhodobo využívame aj priestory na Základnej škole Jána Pavla II. Pre jej menšiu veľkosť tam ale môžeme posilať len najmladšie deti. Bolo to tak aj túto zimu, keď sa v nej v stredu objavovali na dva hodinové tréningy predprípravkári z U7 a U8.

TELOCVIČŇA NA ŠKOLSKEJ ULICI (CHORVÁTSKY GROB)

Zásadná bola pre nás túto zimu aj hala vo vedľajšej obci. K niekoľkým turnajom, ktoré tam niektoré naše tímy absolvovali, sme pridali aj veľkú porciu prípravných zápasov s Chorvátskym Grobom. Po dohode s tamojším klubom sme našli spôsob, ako dať deťom aj rodičom oveľa lepšiu možnosť ako ponúkajú mnohé komerčné turnaje, kde deti odohrajú málo minút a rodičia tam musia stráviť pol dňa. Atmosféru haly zažili U8, U9, U12, U13, raz aj starší žiaci, ale v prvom rade sme sa orientovali na družstvá U10 a U11, pretože tým sme nedokázali ponúknuť v zimnom období tri tréningy tak ako majú na trávnom ihrisku, a preto sa v tejto hale objavili suverénne najčastejšie.

ZŠ JAVORKA

V menšom meradle, ale predsa, nám pomohla v zime aj Základná škola na Čiernej vode. Pred novým rokom tam mali niekoľko tréningov oba dorastenecké tímy na vonkajšej ploche, no a v tomto nám bolo umožnené aj vďaka Fondu na podporu športu využiť dvakrát aj telocvičňu cez víkend.

MLADÁ GARDA

Už dávno je pevnou súčasťou nášho zimného harmonogramu aj areál Mladej Gardy, ktorý je síce od Vajnora ďalej, ale ponúka zázemie a skvelé ihrisko s umelou plochou. V zime patria takmer všetky termíny výlučne FK Rača, ale aspoň na dva tréningy sa tam dostaneme aj my. V novembri a decembri sa tam niekoľkokrát objavili naši starší žiaci, ale od januára sú to utorky a štvrtky. Na ihrisku ste vtedy mohli nájsť mladší a starší dorast a od februára už aj mužov. Čas od 19:30 nebol ideálny, ale inú možnosť sme nedostali a „brali“ sme čo sa dalo. Preto patrí poďakovanie aj rodičom detí dotknutých družstiev, ktorí ich vozili tak ďaleko. K hlavnej ploche sme vo februári pridali aj oveľa menšiu v tomto areáli, kde mali ešte jeden tréning muži v stredu.

Družstvá trénovali mimo areálu zhruba do polovice marca, teda až 4 mesiace. Poskladať ich harmonogram v zimnom období tak, aby boli uspokojené všetky strany (hráči, tréneri, rodičia, klub), je s rastúcim počtom detí a družstiev

stále náročnejšia úloha. Nielen organizačne, ale aj finančne. Okrem tréningov treba hradiť aj prenájom plôch na prípravné zápasy. Preto sme Vás aj tento rok prosili o darovanie 2 percent z Vašich daní. Získané financie použijeme

na organizovanie tradičného letného kempu či Vajnorskej penalty, na starostlivosť o areál a jeho zveladenie, na kúpu nových unimobuniiek, ktoré potrebujú naše družstvá, a mnoho ďalších vecí, ktoré klub vyžaduje. **Ďakujeme.**

Muži

Naši seniory majú v zime ako jediní prestávku. Po tom, ako ukončili jesennú časť VI. ligy v novembri, sa stretli začiatkom februára. 3 tréningy týždenne na mladej Garde spestrilo aj krátke víkendové sústreďenie v Helpe začiatkom jarných prázdnin. Zorganizovať sa nám ho podarilo vďaka finančným príspevkom niekoľkých podporovateľov.

Veríme, že aj vďaka nemu sa bude mužstvu na jar pod vedením trénera Marcela Huláka dať viac.

Pre verných fanúšikov pridávame aj jarné vyžrebovanie. Program zápasov všetkých tímov nájdete na našej stránke.

VYŽREBOVANIE - JAR 2025

- › 16. marec *nedeľa* 15:00 **Vajnory** – Z. Bystrica
- › 23. marec *nedeľa* 15:00 Malinovo – **Vajnory**
- › 30. marec *nedeľa* 15:30 **Vajnory** – Devínska Nová Ves B
- › 6. apríl *nedeľa* 16:30 Miloslavov – **Vajnory**
- › 13. apríl *nedeľa* 17:00 **Vajnory** – NŠK Bratislava B
- › 20. apríl *nedeľa* 17:00 Igram – **Vajnory**
- › 27. apríl *nedeľa* 17:00 **Vajnory** – Š.Ú.R
- › 4. máj *nedeľa* 17:00 Chorvátsky Grob – **Vajnory**
- › 11. máj *nedeľa* 17:00 **Vajnory** – Volkswagen
- › 17. máj *sobota* 10:30 Iskra Petržalka – **Vajnory**
- › 24. máj *sobota* 17:00 **Vajnory** – Kozmos
- › 1. jún *nedeľa* 17:30 **Vajnory** – Kaplna
- › 8. jún *nedeľa* 17:30 Hamuliakovo – **Vajnory**

Pozývame vás na
Kultúrne a spoločenské podujatia

Apríl

Piatok

80. výročie oslobodenia BA

4

Pomník padlých, 11:00

Piatok

**120. výročie príchodu
Ferdiša Jurigu do Vajnor**

11

Park Ferdiša Jurigu, 11:00

Nedeľa

Kvetná nedeľa

13

Dom Kultúry Vajnory, 15:00

Sobota

Vajnory na kolieskach

26

Park pod lipami, 14:30

Streda

Stavanie mája

30

Park pod lipami, 18:00

Zmena programu vyhradená!

Na týchto podujatiach sa budú vyhotovovať fotografické zábery alebo audiozáznam.

VAJNORY
Dedina v meste

Pozrite si online
harmonogram podujatí

 Vajnory - dedina v meste
 Vajnorský podcast
 Vajnory.sk